

การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพื้นที่สนิม 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

แพรวไพลิน กษา

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤศจิกายน 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ แพรวไพลิน คชา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นำวี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.สถาพร พฤษพิบูล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นำวี)

.....กรรมการ

(ดร.สถาพร พฤษพิบูล)

.....กรรมการ

(ดร.ชนวิน ทองแพง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ ให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ ดร.สถาพร พฤษภูมิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ ดร.ธนวิน ทองแพง กรรมการสอบงานนิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์ภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และ ดร.สำอังก์ สุดสอาด ผู้อำนวยการ โรงเรียน บ้านเกาะโพธิ์ (วันครู 2500) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อีกทั้งขอขอบพระคุณท่านผู้เป็นเจ้าของเอกสาร ตำรา และวิทยานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยได้ใช้ประโยชน์ ในการศึกษาค้นคว้าในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่บิดา มารดา ผู้มีพระคุณ ที่เป็นผู้ให้ชีวิตและอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษา ตลอดจนได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในระหว่างกำลังศึกษา และรวมถึงคุณครู อาจารย์ ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจน ได้รับความสำเร็จในการศึกษาดังความมุ่งหมาย ทุกประการ

แพรวไพลิน กษา

58990070: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมทางการเรียน/ โรงเรียน/ กลุ่มพันธันคม 1/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

แฟรไฟล์น คชา: การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพันธันคม 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 (A STUDY LEARNING
ENVIRONMENT OF SCHOOLS IN PANATNIKOM 1 CLUSTER UNDER THE
CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2) คณะกรรมการ
ควบคุมงานนิพนธ์: ภารดี อนันต์นวิ, กศ.ด., สถาพร พุทธิกุล, ปร.ด. 109 หน้า, ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน
ในกลุ่มพันธันคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
ครูในกลุ่มพันธันคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน
89 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
จำนวน 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .34-.77 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ
.98 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพันธันคม 1 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพันธันคม 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58990070: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE LEARNING ENVIRONMENT/ SCHOOLS/ PANATNIKOM 1 CLUSTER/ THE CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

PARPILIN KACHA: A STUDY LEARNING ENVIRONMENT OF SCHOOLS IN PANATNIKOM 1 CLUSTER UNDER THE CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. ADVISORY COMMITTEE: PARADEE ANANNAWEE, Ed.D. SATAPORN PRUETTIKUL, Ph.D. 109 P. 2017.

The purposes of this research were to study and compare a learning environment of schools in Panatnikom 1 cluster under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 2 as classified by gender, work experience and academic position of participants. The samples were 89 teachers from Panatnikom 1 schools cluster under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument in this study was a five-point-rating-scale questionnaire. The item discrimination power was between .34-.77 and the reliability was .98. The statistics used for data analyze were percentage, Mean, Standard Deviation, *t*-test and One-way ANOVA.

The findings were as follows:

1. The learning environment of schools in Panatnikom 1 Cluster under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 2 in overall and each aspect was at a high level.
2. The comparison of the learning environment of schools in Panatnikom 1 Cluster under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 2 classified by gender work experience, education and academic position of participants in overall and each aspect was not statically significant difference.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.....	11
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	14
สภาพแวดล้อมทางการเรียนตามแนวคิดของ Astin.....	19
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	80
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก.....	90
ภาคผนวก ข.....	94
ภาคผนวก ค.....	102
ภาคผนวก ง.....	107
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเพศของครูผู้สอน โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2..... 48
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ..... 53
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน..... 54
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านอาคารสถานที่..... 55
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านการเรียนการสอน..... 56
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านการให้บริการผู้เรียน..... 57
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน..... 58
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน..... 59
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน..... 60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	62
11	63
12	64
13	65
14	67
15	68
16	108

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เป็นรากฐานสำคัญของการสร้างพลังของชาติ โดยทุนทางสังคมที่มีคุณภาพมากน้อยเพียงใด มีปริมาณมากแค่ไหน ย่อมขึ้นกับคุณภาพทางการศึกษา การจัดการศึกษาจึงเป็นหน้าที่สำคัญของรัฐบาล เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการในการรับความรู้ ประสบการณ์ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างจิตสำนึก การเพิ่มพูนทักษะ การทำความเข้าใจ ให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝังค่านิยม การถ่ายทอดศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของสังคม การพัฒนาความคิด โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้บุคคลมีความเจริญงอกงามทางปัญญา มีความรู้ ความสามารถ ที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีค่านิยมที่ดี และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ปรัชญา เวสารัชช, 2545, หน้า 2) ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้บรรจุเนื้อหาเรื่องสภาพแวดล้อมไว้ในหลักสูตร โดยมุ่งเน้นปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม มุ่งให้ผู้เรียนรู้สภาพปัญหา กระบวนการแก้ปัญหา และสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต อีกทั้งได้ให้ความสำคัญของการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม รอบตัวผู้เรียน ซึ่งโรงเรียนต้องจัดควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเชื่อว่า บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียน มีส่วนในการส่งเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรม ที่พึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 26)

ปัจจุบันวิถีทางสังคมได้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่เรียกว่า เศรษฐกิจฐานเรียนรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ในสังคมสมัยนี้ ความรู้ที่ทันสมัย ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพลังสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนา ทั้งสำหรับบุคคลแต่ละคนและสำหรับสังคมประเทศชาติโดยรวม การจัดการศึกษา เป็นเรื่องของการลงทุนที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคน และเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่รอดและการพัฒนาของสังคม ทั้งนี้เพราะการศึกษาส่งผลกระทบ และมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการ และเทคโนโลยี สารสนเทศ รวมไปถึงเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ ๆ ซึ่งพัฒนาการเหล่านี้ย่อมทำทนายต่อการจัดการศึกษา เพราะได้เปิดโอกาสและให้ช่องทางการเรียนรู้แก่บุคคลจำนวนมาก การจัดการศึกษา จึงเป็นเรื่องที่จำเป็น เพราะต้องการทรัพยากร (คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี) มาสนับสนุน

จำนวนมาก ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม และต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างแท้จริง ในแง่นี้ การจัดการศึกษาจึงต้องมีการกำหนดเพื่อประกันว่ามนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ตรงตามเป้าประสงค์ร่วมกัน รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมในการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ เปรียบเสมือนครูคนหนึ่ง ที่สามารถให้การศึกษ้อบรมและหล่อหลอมจิตใจของคนได้ เพราะคนที่อยู่ในสภาพสังคมที่ดีจะซึมซับลักษณะที่ดีติดตัวไปโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น กระบวนการและวิธีการดำรงรักษาสภาพแวดล้อมที่ถูกต้อง การมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อม ความมีระเบียบวินัย ความสวยงาม และความสมดุลทางธรรมชาติในสถานศึกษา นอกจากจะสามารถให้ความรู้ความคิดแก่ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาแล้ว ยังสามารถส่งเสริมให้คนรู้สึกกระตือรือร้น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่จักวิธีการดำรงชีวิต มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและต่อสภาพแวดล้อมอย่างถูกต้องด้วย และสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน กลายเป็นสถานที่ที่มีค่าของชุมชน ส่งผลให้ทุกคนเกิดความภาคภูมิใจ เพิ่มความสนใจในการศึกษา และการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากขึ้น มีสถานศึกษาเป็นจำนวนมากเป็นที่ยอมรับในฐานะหน่วยงานนำสังคมในชุมชน สามารถเป็นแกนนำในการพัฒนา และเป็นกำลังหลักของชุมชนด้านต่าง ๆ ตามไปด้วย เช่น การอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชน การพัฒนาจริยธรรมด้านสภาพแวดล้อมของคนในชุมชน การดำเนินงานอนามัยสภาพแวดล้อมภายในชุมชน ซึ่งเท่ากับเป็นการยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตและยกระดับจิตใจของคนทั้งชุมชนให้พัฒนาไปพร้อมกัน จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งแก่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนด้วย (นรา สมประสงค์ และเสรี ลาชาโรจน์, 2546, หน้า 60)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อม โดยบัญญัติไว้ในหมวด 4 มาตรา 23 (2) กำหนดให้การจัดการศึกษา “ต้องให้ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน” ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 24 (5) “ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จากข้อกำหนดดังกล่าวพอจะคาดคะเนได้ว่า สถานศึกษาน่าจะได้รับมอบหมายให้มีบทบาทเป็นแกนนำในการมีส่วนร่วมในการจัดการแก้ปัญหาสภาพแวดล้อม ทรัพยากร ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ชุมชน ประเทศ และ โลก จะกลายเป็นสถาบันหลักที่ให้ความรู้

และประสบการณ์จริงในการจัดการอนุรักษ์และพัฒนา รวมทั้งปลูกฝังจริยธรรมด้านสภาพแวดล้อมด้วย สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องรับภาระตั้งแต่การให้ความรู้ สนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของสภาพแวดล้อม ปลูกฝัง ค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อสภาพแวดล้อม และฝึกทักษะให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการอนุรักษ์ และพัฒนาสภาพแวดล้อมไปโดยไม่รู้ตัว ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อกันในสถานศึกษาแล้ว ยังต้อง ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคคลและสภาพแวดล้อมนอกสถานศึกษาด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสภาพแวดล้อม ของสถานศึกษาที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษา สิ่งสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อม ของโรงเรียนที่คือนั้น ซึ่ง Astin (1971, p. 144) ได้แบ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ 2) สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน 3) สภาพแวดล้อม ด้านการให้บริการผู้เรียน 4) สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน 5) สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน และ 6) สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน เพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี มีการเปลี่ยนแปลง ไปมาก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดถึงอายุ ย่างเข้าปีที่สิบหก ต้องเข้าศึกษาต่อตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเป็นสาเหตุให้มีการขยายตัว ในหลาย ๆ ด้าน แต่เนื่องจากสถานศึกษาได้รับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาอย่างไม่เพียงพอกับ ความต้องการ เช่น อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่ง ที่ทำให้สถานศึกษาที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาต้องแบกรับภาระเหล่านี้มากขึ้น ทำให้ การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพไม่ดี จากการรายงานผล ผลการปฏิบัติงาน ประจำปีการศึกษา 2554 พบว่า มาตรฐานผู้เรียนตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีคุณภาพระดับพอใช้ ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน อีกทั้งโรงเรียนยังขาดงบประมาณช่วยเหลือจากทางการในการก่อสร้าง อาคารสถานที่ ค่าสาธารณูปโภค ค่าสาธารณูปการ รวมทั้งงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรของ โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2, 2559)

โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีโรงเรียนรวมทั้งสิ้น 9 โรงเรียน มีครูจำนวน 92 คน และมีนักเรียนจำนวน 1,374 คน เนื่องจาก เป็นโรงเรียนอยู่ในพื้นที่ชุมชนไม่สามารถขยายขอบเขตของโรงเรียนได้ ในด้านอาคารสถานที่

จึงประสบปัญหาในการรองรับนักเรียน ส่งผลให้อาคารเรียน ห้องสุขา สถานที่พักผ่อนและโรงอาหาร ไม่เพียงพอและไม่เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งมลภาวะทางด้านเสียงและสีอเล็กทรอนิกส์ ที่ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน รวมทั้งมีการใช้อาคารสถานที่จากบุคคลภายนอก สภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียน การจัดตั้งห้องเรียนให้เป็นห้องเรียน ที่เหมาะแก่การจัดการเรียนรู้ สะอาด สวยงาม มีบรรยากาศที่น่าเรียน อาคารเรียนมีความเพียงพอ ต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอน และการใช้งาน บริเวณโรงเรียนร่มรื่น มีดอกไม้ ประดับสวยงาม มีวัสดุอุปกรณ์เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน นักเรียนมีความสุขในการใช้ชีวิต อยู่ในโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2, 2559)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เพื่อให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน และจะได้นำผลในการทำวิจัยในครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความ สุขทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนพัฒนาตัวเองได้เต็มศักยภาพและนำไปสู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ

คำถามในการวิจัย

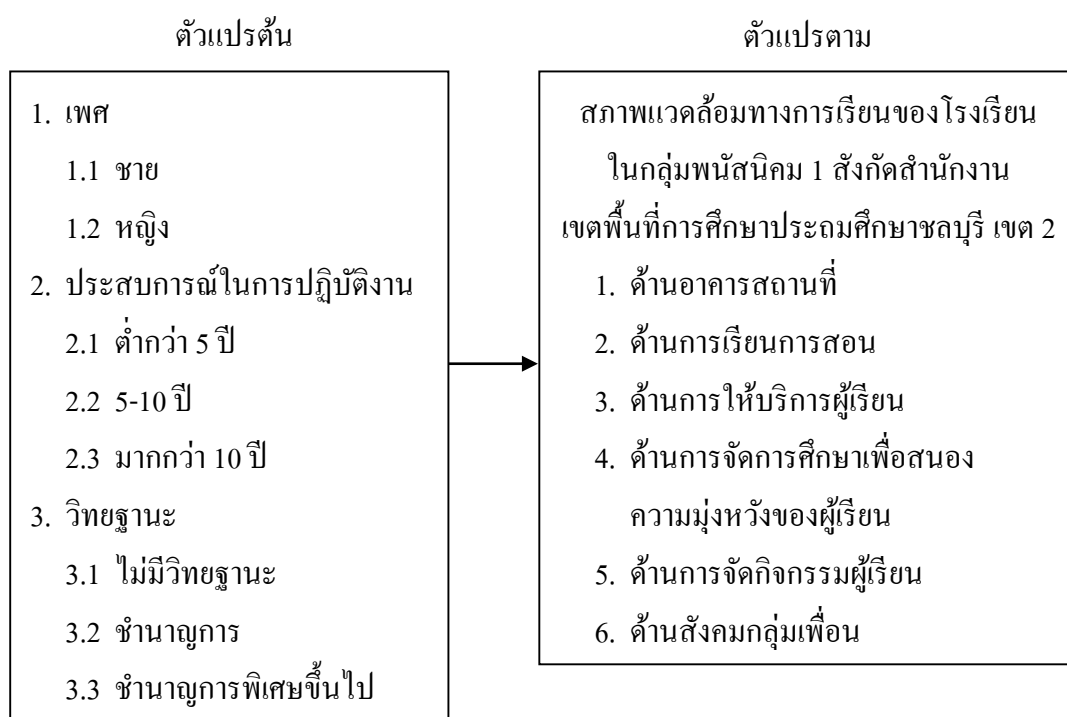
1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครูอยู่ในระดับใด
2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครู จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครูจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ มีความแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่ม พนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามแนวคิดของ Astin (1971, pp. 308-316) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านการบริการผู้เรียน 4) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน 5) ด้านการจัด กิจกรรมผู้เรียน 6) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยศึกษาและเปรียบเทียบตามความเห็นของครู จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงภาพรวมสภาพแวดล้อมทางการเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เพื่อการวางแผน กำหนดนโยบาย ในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องต่อไป
2. ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุง พัฒนาสภาพแวดล้อม ทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 เพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพและนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามแนวคิดของ แอสติน (Astin, 1971, pp. 308-316) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 ด้านอาคารสถานที่
 - 1.2 ด้านการเรียนการสอน
 - 1.3 ด้านการบริการผู้เรียน
 - 1.4 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน
 - 1.5 ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน
 - 1.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มพนัสนิคม 1 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 92 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 89 คน โดยกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น
 - 3.1.1 เพศ
 - 3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.2.2 5-10 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 10 ปี

3.1.3 วิทยฐานะ

3.1.3.1 ไม่มีวิทยฐานะ

3.1.3.2 ชำนาญการ

3.1.3.3 ชำนาญการพิเศษขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มี 6 ด้าน

3.2.1 ด้านอาคารสถานที่

3.2.2 ด้านการเรียนการสอน

3.2.3 ด้านการบริการผู้เรียน

3.2.4 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน

3.2.5 ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน

3.2.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง ลักษณะหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่ส่งผลต่อการเรียนและการดำรงอยู่ รวมทั้งพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้มีความประทับใจต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งสภาพแวดล้อมในการวิจัยนี้เป็นสภาพแวดล้อมตามความคิดเห็นของนักเรียนในขณะนั้น และในการวิจัยนี้ได้จำแนกสภาพแวดล้อมของโรงเรียนดังนี้

1.1 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นประชากรที่ดีของชาติ ให้เป็นผู้มีคุณธรรม คุณภาพ ทั้งด้านวิชาการและพัฒนาบุคลิกภาพ การสร้างอาคารสถานที่ ตลอดจนการจัดห้องเรียนต้องมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดู และเอื้อประโยชน์ต่อการใช้สอย

1.2 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิธีสอน การวัดผล ประเมินผล ตำราเอกสารประกอบการสอน ความสัมพันธ์กับครูทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการคิดได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญใช้หลักคุณธรรม นำความรู้บูรณาการคุณธรรม

1.3 สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกปลอดภัยมีความสุขสบาย ซึ่งได้แก่ การบริการอาหารกลางวัน การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัย การป้องกัน โรค การรักษาพยาบาล ความปลอดภัย การจัดบริการร้านค้าในโรงเรียน และทุนการศึกษา ความรู้ด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมสำหรับการเรียน ตลอดจนการให้บริการนั้นเหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้เรียน

1.4 สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้น ให้ผู้เรียนรู้จักคิดค้นคว้า วิเคราะห์เป็น แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีบรรยากาศทางการเรียนที่น่าสนใจ ทำท่ายให้อายากรู้ อยากเห็น รู้จักและรักการทำงานเป็นทีม มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ มีองค์ความรู้ สามารถบูรณาการความรู้สู่การดำรงชีวิตจริง เลื่อนนำข้อมูลความรู้ที่มีคุณค่าไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.5 สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง ลักษณะกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเข้าร่วมได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มีการวางแผนร่วมกัน และปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล เป็นการจัดประสบการณ์เพิ่มเติม นอกเหนือจากประสบการณ์ในห้องเรียนที่เรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เป็นการพัฒนานบุคลิกภาพ เจตคติ และค่านิยม

1.6 สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน การปรับตัวการดำรงชีวิตในโรงเรียนการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ความร่วมมือในกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการกลุ่มที่จัดขึ้นในสถาบัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านผลการเรียนด้านพฤติกรรม ตลอดจนบุคลิกภาพส่วนตัวของนักเรียน

2. ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

3. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาของรัฐ ในกลุ่มพนัสนิคม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนวัดเชดตำราญ โรงเรียนวัดบ้านกลาง โรงเรียนวัดหน้าพระธาตุ โรงเรียนวัดบ้านศาลา โรงเรียนวัดนากระรอก โรงเรียนบ้านหนองขยาด โรงเรียนวัดใหม่ท่าโพธิ์ โรงเรียนวัดหนองม่วงใหม่ และโรงเรียนบ้านหนองหัวหมู

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ถนนสายพนัสนิคม-ทุ่งเหียง ตำบลบ้านช้าง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย โรงเรียนในสังกัดที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอบ่อทอง และอำเภอเกาะจันทร์

5. เพศ หมายถึง ครูผู้สอนที่มีสถานะเป็น เพศชาย เพศหญิง ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนของครู ในโรงเรียนกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานสอนจนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น

6.1 ต่ำกว่า 5 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนของครูในโรงเรียนกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตั้งแต่เริ่มบรรจุจนถึงปัจจุบันที่มีระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี

6.2 5-10 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนของครูในโรงเรียนกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตั้งแต่เริ่มบรรจุจนถึงปัจจุบันที่มีระยะเวลาระหว่าง 5-10 ปี

6.3 มากกว่า 10 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนของครูในโรงเรียนกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตั้งแต่เริ่มบรรจุจนถึงปัจจุบันที่มีระยะเวลามากกว่า 10 ปี

7. วิทยฐานะ หมายถึง ตำแหน่งทางวิชาการของครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา แบ่งออกเป็น

7.1 ไม่มีวิทยฐานะ หมายถึง ครูผู้สอนที่อยู่ในตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง พนักงานราชการ ครูผู้ช่วย และครู ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้

7.2 ชำนาญการ หมายถึง ครูผู้สอนที่อยู่ในตำแหน่ง ครู คศ. 2 ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้

7.3 ชำนาญการพิเศษขึ้นไป หมายถึง ครูผู้สอนที่อยู่ในตำแหน่ง ครู คศ. 3 หรือมีตำแหน่งทางวิชาการมากกว่า คศ. 3 ขึ้นไป ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน
3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนตามแนวคิดของ Astin
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

การปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยให้โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ (School-based management: SBM) เป็นการบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียน อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนสมาชิกชุมชนและองค์กรอื่น ๆ รวมถึงกันรับผิดชอบด้านทรัพยากรและแก้ปัญหา ตลอดจนดำเนินการเพื่อพัฒนากิจกรรมการจัดการศึกษาของโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่เป็นการกระจายอำนาจทางการบริหารไปสู่สถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ สถานศึกษามีอิสระในการบริหารงาน โครงการ บุคลากร งบประมาณ หลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผล จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้ทุกคนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อนำพัฒนาชาติต่อไป (สัมมา ธรนิษฐ์, 2553, หน้า 113)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 4 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอบ่อทอง และอำเภอเกาะจันทร์ มีจำนวนนักเรียน โรงเรียน และบุคลากร ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดังนี้ มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 123 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 41,191 คนจำแนกเป็น

1. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 112 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 24,484 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

2. สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 11 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 16,707 คน (รวมระดับอาชีวศึกษา) (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2556)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผล สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัด และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

วิสัยทัศน์ (Vision)

การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

เป้าประสงค์ (Goal)

1. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย และได้สมดุล และนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับ โอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค
3. ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อน การศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน บูรณาการการทำงาน เน้นการบริหาร แบบมีส่วนร่วม กระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
6. พื้นที่พิเศษได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นพิเศษ

กลยุทธ์ (Strategy)

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดกลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

- กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคูณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท
- กลยุทธ์ที่ 2 ขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ
- กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคูณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

จุดเน้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดจุดเน้นการดำเนินการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

1. นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล
2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักสามัคคี ปกป้อง สำนึก รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม
3. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มศักยภาพ

ส่วนที่ 2 จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และสมรรถนะ ผ่านการปฏิบัติจริงและการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง
2. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ มีผลงานเชิงประจักษ์ ได้รับการยกย่องเชิดชูอย่างเหมาะสม

4. องค์กรและคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมและจัดสรรครู ตระหนักและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาบรรจุใหม่/ ย้ายไปบรรจุ มีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของ โรงเรียน ชุมชนและสังคม

ส่วนที่ 3 จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

1. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน
2. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2, 2560)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

Astin (1968, p. 3) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา (School environment) หมายถึงลักษณะใด ๆ ก็ตามของสถานศึกษาที่เป็นสิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพและอิทธิพลต่อผู้เรียน

McVey (1989, p. 124) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ ประกอบด้วย แสงสว่าง สี เสียง บริเวณที่ว่างเฟอร์นิเจอร์ และลักษณะของสถานที่ที่ผู้เรียนรู้ ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมหรือสภาพแวดล้อมด้านจิตวิทยา ก็คือ บรรยากาศของชั้นเรียน

Walberry (1987, p. 533) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมหรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา หากมองกันให้แคบลง ในระดับห้องเรียนสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา คือ บรรยากาศของชั้นเรียน ซึ่งเปรียบเสมือน กลุ่มของสังคมที่มีอิทธิพลต่อสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้นั่นเอง

Harold (1964, p. 233) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมสถานศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาว่า หมายถึง ระบบการศึกษาระบบการปกครองและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนนักศึกษาได้รับ ประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทัศนคติและความสนใจ

พระมหาอำนาจครองบุญ (2547, หน้า 24) ได้อธิบายความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ดังนี้ ภาวะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนของมนุษย์ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็น รูปธรรมและนามธรรม ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอย่างตนเองหรือ ของคนอื่นก็ตาม

สุภัชรินทร์ เทียงธรรม (2545, หน้า 15) ได้อธิบายความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ว่า ลักษณะใด ๆ ในโรงเรียนที่เป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพและมีอิทธิพลต่อนักเรียน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้มีความประทับใจ ต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านบริหารบรรยากาศการเรียนการสอน อาคารสถานที่ครูผู้สอนกับนักเรียนและกลุ่มเพื่อน

อนันต์ นามทองตัน (2534 อ้างถึงใน ทรศนีย์ วรหาคำ, 2554, หน้า 14) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนว่าเป็นการจัดสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวสมาชิกในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีผลทำให้เกิดความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้นเกิดความรู้สึก และทัศนคติต่อโรงเรียน ทั้งในทางบวกและทางลบ ความรู้สึกทางบวกจะทำให้เกิดความรู้สึกประทับใจ อบอุ่นใจ และพอใจ ความรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ ตลอดจนมีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามาอยู่ร่วมเป็นสมาชิก ส่วนทางลบนั้นทำให้รู้สึกเบื่อหน่ายหมองมืด เกิดความเมินเฉยปราศจากความเป็นเจ้าของ

อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533 อ้างถึงใน ทรศนีย์ วรหาคำ, 2554, หน้า 14) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning environment) ว่าหมายถึง ภาวะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Concrete environmental) หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment) ได้แก่ สภาพต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ วัสดุอุปกรณ์ หรือสื่อต่าง ๆ รวมทั้ง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ อันได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (Abstract environment) หรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา (Psychological

environmental) ได้แก่ ระบบคุณค่าที่ยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมกลุ่มสังคมข่าวสาร ความรู้ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและเจตคติต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นของตัวเองหรือคนอื่นก็ตาม สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน คือ ลักษณะหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการเรียนและการดำรงอยู่ รวมทั้งพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนในโรงเรียน ทั้งทางตรง และทางอ้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้มีความประทับใจ ต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะเมื่อมีอิทธิพล จากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้สภาพแวดล้อมทางการเรียนและ สถานการณ์ของการจัดการเรียนการสอนแตกต่างไปจากเดิม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีผลกระทบ ต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น สภาพแวดล้อม ทางการเรียนในสถานศึกษาจึงถูกกำหนดด้วยเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของกฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2540) ว่าการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อ สถานศึกษาอย่างน้อย 3 ประการ

1. เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงชีวิตในสถานศึกษาสภาพของผู้เรียน และผู้สอนได้รับอิทธิพล จากเทคโนโลยี มีลักษณะของการใช้ชีวิตในฐานะของผู้เรียนผู้สอนเปลี่ยนไปวิถีชีวิต ทั้งผู้เรียนและ ผู้สอนผูกพัน และขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีมากขึ้น เช่น นักเรียนไม่สามารถนั่งในห้องเรียนที่ร้อน อบอ้าวได้ เช่นเดียวกับครูไม่สามารถทำการเรียนการสอนได้ เพราะเครื่องโปรเจคเตอร์ไม่ทำงาน สื่อที่ผู้สอนเตรียมมาไม่สามารถใช้ได้ และถ้ามีการเรียนการสอนนอกเวลา ซึ่งมักสอนในเวลา กลางคืน คงไม่มีการจุดเทียนหรือจุดตะเกียงเพื่อการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นวิถีชีวิต ของการเป็นผู้เรียนและการเป็นผู้สอนในสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และผูกพันกับเทคโนโลยี มากขึ้น จนบางท่านคิดว่าเทคโนโลยีมีอิทธิพลในการกำหนดชีวิต ไม่เพียงการเปลี่ยนแปลงชีวิต เท่านั้น

2. เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนการสอนในสถานศึกษา ปัจจุบันมีจำนวนรูปแบบ ต่าง ๆ ของการเรียน ซึ่งจำเป็นต้องพึ่งเทคโนโลยี เช่น การเรียนการสอนทางไกลแบบสองทาง การเรียนด้วยสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม หรือรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่จำเป็นต้องมีชั้นเรียน ให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ เทคนิควิธีการเรียนการสอน การประเมินผลยังเปลี่ยนแปลง ไปจากเดิมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง กลายเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนมากขึ้น

3. เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของการเรียน การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ ของการเรียนในสถานศึกษาเป็นสภาพใหม่ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้

สถานการณ์ของการเรียนการสอนในสภาพของสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยี เพื่อช่วยการเรียนรู้จะมีบรรยากาศของการเรียน และเงื่อนไขในการเรียนที่แตกต่างจากเดิม ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในสถานการณ์และเงื่อนไขที่ตนเองต้องการได้มากขึ้น สถานการณ์ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องสร้างด้วยครูผู้สอนเท่านั้นอย่างแต่ก่อน แต่เทคโนโลยีสามารถจะสร้างสถานการณ์ของการเรียนให้เกิดขึ้นได้และมีความหลากหลายอีกด้วย

ผลของการเปลี่ยนแปลง โดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่นำมาใช้และต้องมีการวางแผนและจัดการเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถใช้ได้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งจะเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การศึกษาที่มีคุณภาพ

ลักษณะสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดี (Ideal learning environment) จะต้องเป็นสิ่งแวดล้อมทางการเรียนของสถานศึกษาในจินตภาพที่น่าจะเป็น จึงจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดี นอกเหนือจากสิ่งที่เป็นพื้นฐานของการศึกษาแล้ว สามารถสรุปได้ดังนี้ (พระมหาอำนาจครองบุญ, 2547, หน้า 26-28)

1. ด้านผู้เรียน สถานศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดี ผู้เรียนต้องมีโอกาส ดังนี้
 - 1.1 สามารถเข้าถึงข้อมูลหรือสารสนเทศ เพื่อสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาที่ประสบในชีวิตจริงได้
 - 1.2 ทำงานร่วมกันเพื่อการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความคิด
 - 1.3 พัฒนาความสามารถของตนเองได้เต็มศักยภาพที่ตนมีอยู่
 - 1.4 เรียนรู้ได้ทุกเรื่องตามที่ต้องการ โดยไม่มีข้อจำกัด
 - 1.5 สร้างค่านิยมที่ดีของการเป็นผู้ใฝ่รู้ มีวินัย จริยธรรม และคุณธรรม
2. ด้านผู้สอน สถานศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดี ผู้สอนต้องสามารถทำได้ดังนี้
 - 2.1 เป็นผู้สามารถชี้แนะแนะนำการแสวงหาความรู้และช่วยเหลือการเรียนรู้ด้วยการมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน
 - 2.2 ทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษนำไปสู่ความเป็นเลิศ
 - 2.3 ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างเสรี เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และประสบการณ์ที่หลากหลายให้กับผู้เรียนได้อย่างไม่มีข้อจำกัด
 - 2.4 ออกแบบหลักสูตรและการสอนให้เชื่อมโยงหรือประสานกันระหว่างเนื้อหาวิชาในแต่ละสาขาวิชา ให้ผู้เรียนมองเห็นองค์รวมของประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมที่เป็นอยู่ใน
 - 2.5 มีเงินสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ในการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการศึกษาดูงาน ตลอดจนการวิจัยเพื่อสามารถพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

2.6 เข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศตลอดจนการใช้เครื่องมือในการสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ e-Mail คอมพิวเตอร์ได้อย่างสะดวกตลอดเวลา

3. ห้องเรียน ลักษณะของห้องเรียนในสถานศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

3.1 มีอุปกรณ์ที่สามารถนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ได้ครบถ้วน เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับโลกภายนอกห้องเรียนได้

3.2 มีฐานข้อมูลและแหล่งอ้างอิงไว้ให้ใช้ได้ทันที ในการสืบค้นข้อมูลและการทำการวิจัย เช่น อุปกรณ์สืบค้นข้อมูลระยะไกลด้วยคอมพิวเตอร์ สารานุกรม และพจนานุกรมในสาขาวิชาต่าง ๆ

3.3 ต้องเป็นห้องเรียนที่สามารถให้ออกาสในการเรียนเป็นกลุ่มเล็กเป็นรายบุคคล และมีคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับการเรียนในระดับกลุ่มย่อยด้วย

3.4 มีห้องที่สามารถบรรจุผู้เรียนเป็นจำนวนมากได้พร้อมกับอุปกรณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนกับกลุ่มเรียนขนาดใหญ่ได้

3.5 ห้องเรียนออกแบบเพื่อไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างสบาย ทั้งการควบคุมอุณหภูมิ แสง และเสียง ตลอดจนการวางระบบที่เป็นพื้นฐาน จำเป็นสำหรับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

3.6 ห้องเรียนต้องสามารถให้การเรียนรู้ด้วยสื่อประสม (Multimedia) ได้

4. สถานศึกษาบรรยากาศทางการเรียนที่ดีของสถานศึกษา ควรมีลักษณะดังนี้

4.1 เปิดบริการให้นักศึกษาและประชาชนได้เข้ามาใช้เป็นแหล่งศึกษาและค้นคว้าได้ตลอดจนเวลาที่เปิดทำการและเวลาที่ปิดทำการ ควรมีช่วงเวลาเข้าเย็นและสุดสัปดาห์ด้วย

4.2 มีกิจกรรมทางวิชาการเพื่อการเรียนการสอนตลอดปี และมีการจัดตารางเรียนแบบยืดหยุ่น

4.3 มีความสะอาดร่มรื่นและมีการบำรุงรักษาอาคารอุปกรณ์ และเครื่องใช้ให้สามารถใช้ได้ตลอดเวลา

4.4 เป็นศูนย์รวมของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สามารถให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนได้

5. ผู้ปกครองของนักเรียนในสถานศึกษาที่มีบรรยากาศทางวิชาการหรือสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดีนั้น ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น และถือเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบร่วมกับสถานศึกษา ในการให้การศึกษแก่บุตรธิดาของตน

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนที่เป็นสิ่งเร้าที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการรับรู้ มีความประทับใจต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนตามแนวคิดของ Astin

สภาพแวดล้อมของโรงเรียน เป็นสภาวะของโรงเรียนเป็นสภาวะที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน แล้วส่งผลถึงความรู้สึกของบุคคล เมื่อคนปะทะกับสิ่งแวดล้อมเกิดความรู้สึกที่ดีเรียกว่า “สภาพแวดล้อมที่ดี” ในทางตรงกันข้าม เมื่อคนปะทะกับสิ่งแวดล้อมเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีเรียกว่า “สภาพแวดล้อมที่ไม่ดี” โรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมดี จะทำให้ผู้เรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกพอใจ ภูมิใจ อบอุ่นใจ สบายใจ รู้สึกในความเป็นเจ้าของ และอยากมาโรงเรียน โรงเรียนที่สภาพแวดล้อมไม่ดี จะทำให้สมาชิกเกิดความเบื่อหน่าย ห่างเหิน เฉยเมย ว้าเหว่ และไม่อยากมาโรงเรียนสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเปรียบเสมือนครูพูดไม่ได้ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความคิดจิตใจและคุณธรรม อันพึงประสงค์ มีผู้กล่าวว่าครูอาจแบ่งเป็นครูพูดได้และครูพูดไม่ได้ ครูพูดได้เป็นที่รู้จักกันดี ได้รับการยกย่องและยอมรับ แต่ครูพูดไม่ได้มักได้รับการกล่าวถึงน้อย นักการศึกษาเชื่อกันว่า หากมีการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้มีความร่มรื่น เรียบง่าย สดชื่น สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา มีวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี พร้อมให้ครูและผู้เรียนใช้ประโยชน์ตลอดเวลา ย่อมทำให้ครูและผู้เรียนได้รับอิทธิพลเป็นคนละเอียดแจ่มใส รักสวยรักงาม เรียบง่าย (Astin, 1971) สอดคล้องกับคำกล่าวของวิจิตร ศรีสอาน (2535) ว่าบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของครูนักเรียนนักศึกษาทุกคนอื่น ๆ ที่มีต่อโรงเรียน โรงเรียนที่มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมไม่ดีจะทำให้นักเรียน ตลอดจนคนที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อโรงเรียน แต่ถ้าโรงเรียนมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี ก็จะทำให้นักเรียนอยากไปโรงเรียน และคนที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียนด้วย เนื่องจากสภาพของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีผลต่อความรู้สึกของบุคคล ดังนั้น สิ่งสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ดี Astin (1971, p. 144) ได้แบ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ 2) สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน 3) สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน 4) สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน 5) สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน 6) สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน สรุปได้ดังนี้

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมโดยธรรมชาติ หรือที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อม ได้แก่ บริเวณสภาพพื้นที่ของที่ตั้งลักษณะของอาคารเรียน ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ความสะอาด และปลอดภัยภายในมหาวิทยาลัย ตลอดจนสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่จัดไว้เพื่ออำนวยความสะดวกที่ Astin (1968, p. 84) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่หมายถึง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ในสถานศึกษา หมายถึง อาคารเรียน ห้องเรียนห้องสมุดห้องปฏิบัติการต่าง ๆ โรงอาหาร สถานที่ เล่นกีฬา และสาธารณูปโภคต่าง ๆ ในการสร้างอาคารสถานที่ในโรงเรียน จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ เช่น สถาปนิกและวิศวกร เพื่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัยปัญหา ตลอดจนวางโครงการล่วงหน้า เพื่อให้โรงเรียนมีการขยายตัวออกไปอย่างถูกต้องตามหลักการ

จรินทร์ วงษ์วิวัฒน์าวุฒิ (2543, หน้า 23-24) กล่าวว่า ด้านอาคารสถานที่นั้นจำเป็นต้องมีอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เพราะความปลอดภัยจากการใช้อาคารสถานที่ โดยเฉพาะการใช้โรงฝึกงานของนักเรียนอาชีวศึกษาอุบัติเหตุหรืออันตรายที่เกิดขึ้นนั้น มีได้มากที่สุด หากผู้สอนมิได้เอาใจใส่อย่างจริงจัง รวมไปถึงการบริหารด้านสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เรื่องน้ำดื่ม น้ำใช้ สถานที่พักผ่อน ห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นต้น จะต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีอยู่เสมอ

พิทักษ์ สมาน (2547, หน้า 29) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ที่เป็นของสถานศึกษาแต่ละด้านนั้นเป็นส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นประชากรที่ดีของชาติ ให้เป็นผู้มีคุณธรรม คุณภาพ ทั้งด้านวิชาการและการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อให้ให้นักเรียนจบการศึกษาออกไปแล้วอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างจริงจัง เช่น ด้านการเรียนการสอนก็ควรที่จะอำนวยความสะดวกในเรื่องการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอน ตลอดจนกระทั่งการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน นอกจากนี้ ด้านอาคารสถานที่นั้นจำเป็นต้องมีอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เพราะความปลอดภัยจากการใช้อาคารสถานที่และโรงฝึกงานอาจก่ออุบัติเหตุหรืออันตรายได้มากที่สุด รวมไปถึงการบริหารด้านสวัสดิการต่าง ๆ เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ สถานที่พักผ่อน ห้องน้ำ ห้องส้วม ควรอยู่ในความเอาใจใส่ของผู้บริหารตลอดเวลา

มาริสา ชรรम्मะ (2545, หน้า 16) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ คือ การสร้างอาคารสถานที่ ตลอดจนการจัดห้องเรียนต้องมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดู อยู่ในตำแหน่งหรือบริเวณที่เหมาะสม และเอื้อประโยชน์ต่อการใช้สอย โดยการจัดขึ้นอยู่กับสภาพ

ความเป็นไปได้และความเหมาะสมของห้องเรียนวัสดุที่ใช้ และความสามารถในการจัดของผู้สอน และนักเรียน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เช่น สนาม สภาพอาคารเรียน อาคารประกอบการ สวนหย่อม สนามกีฬา เครื่องเล่นสนาม ที่พักผ่อนควรจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด มีความเหมาะสม ทั้งที่ตั้งของโรงเรียน ตลอดจนการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อเป็นการเพิ่มความร่มรื่น สวยงาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในโรงเรียน ทั้งด้านการระดมความคิด การก่อสร้าง การตกแต่ง ตลอดจนการบำรุงรักษาเพื่อให้เป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจของสมาชิก ดังที่ สุดใจ ศรีบุญเรือง (2544, หน้า 26) กล่าวว่า สภาพงานอาคารสถานที่ที่เป็นปัจจัยเสริมให้สภาพแวดล้อมทางการเรียน มีความเหมาะสม ได้แก่ การมีอุปกรณ์การสอน อยู่ในห้องเรียน เพื่อสะดวกในการนำมาใช้สภาพภายในห้องเรียนต้องให้เหมาะกับประโยชน์ ใช้สอยในด้านสื่อการสอน (Instructional media) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น การจัดสื่อการสอนเป็นการนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการเรียน การสอน เพื่อให้มีประสิทธิภาพทางด้านวิชาการและสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ ให้มีปริมาณคุณภาพ เพียงพอ เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเรียนรู้ของนักเรียน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ตลอดจนการก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งจะส่งเสริม การพัฒนาของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนว่านอกจากจะอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ทางการศึกษาในด้านการสอนแล้ว ยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญอกงามทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และสติปัญญาของนักเรียนเป็นอย่างมาก การกำหนดแผนผังอาคาร การจัด บริเวณและการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้ตอบสนองต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก โดยหลักการแล้วจะไม่นิยมการวางรูปแบบตายตัว มีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปร่าง ขนาด ทรวดทรง เพื่อประโยชน์ด้านการเรียนการสอน และการปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม หากนักเรียนได้พบเห็นสภาพบรรยากาศที่ดีงาม จะเป็นการกระตุ้นเร้าทางสติปัญญาเสริมพัฒนาการ ทางสุนทรีย์และความซาบซึ้งในความงาม เมื่อเติบโตก็จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคมได้ โดยอาศัยประสบการณ์ในอดีต ซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจากโรงเรียนในช่วงพัฒนาบุคลิกภาพ การจัด สภาพแวดล้อมในลักษณะนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของสิ่งเร้า เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ในสิ่งใหม่ ๆ การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน มีแนวทาง ดังนี้

1. การจัดที่นั่งของผู้เรียน การจัดที่นั่งควรคำนึงถึงทางที่ผู้เรียนจะต้องใช้เดินไปมาหากัน และความคล่องตัวของการเคลื่อนย้ายในการปฏิบัติกิจกรรมการจัดที่นั่งของผู้เรียน อาจแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1.1 การจัดที่นั่งเป็นรายบุคคลอาจจัดได้หลายแบบ เช่น เรียงแถวแบบตอนลึกหันหน้าไปทางกระดานดำทั้งหมด ซึ่งเป็นแบบที่ใช้มานานปัจจุบันเรียกว่า การจัดแบบเก่า เพราะเห็นว่าหลักสูตรแบบเก่าใช้วิธีให้ครูบอกอธิบายโดยตลอด ผู้เรียนเป็นผู้ฟังอย่างเดียวไม่ต้องปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ การจัดที่นั่งแบบนี้ยังใช้ได้อยู่เมื่อจะปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ควรปรับปรุงการจัดที่นั่งใหม่สำหรับการจัดเป็นรูปตัวยูรูปครึ่งวงกลม บางครั้งก็เกิดปัญหามากผู้เรียนต้องนั่งเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งตลอด เพราะต้องหันไปดูผู้สอนหน้าชั้นจะไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ

1.2 การจัดที่นั่งเป็นกลุ่ม หลักสูตรฉบับปรับปรุงกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม จึงมีการจัดที่นั่งเป็นกลุ่ม ๆ วิธีจัด คือ ให้ผู้เรียนหันหน้าเข้าหากันเป็นกลุ่มสำหรับตำแหน่งที่ตั้งของแต่ละกลุ่มกำหนดได้ตามความเหมาะสม การจัดที่นั่งแบบนี้ควรจัดในกรณีผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันหรือผู้สอนจัดกิจกรรมการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับโต๊ะเก้าอี้ของผู้เรียนที่ใช้ห้องเรียนควรมีขนาดที่พอเหมาะกับผู้ใช้เรียน มิฉะนั้นจะทำให้อ่านเขียนและทำกิจกรรมไม่สะดวก อาจมีผลทำให้เสียบุคลิกได้ จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ ก็ควรมีอย่างเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ส่วนการจัดโต๊ะของผู้สอนควรจัดอยู่ในที่ที่เหมาะสมอาจจัดไว้หน้าห้องข้างห้องกลางห้องหรือหลังห้องก็ได้ จากงานวิจัยบางเรื่องเสนอแนะให้จัดโต๊ะผู้สอนไว้ด้านหลังห้อง เพื่อให้มองเห็นผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

2. การจัดห้องและวัสดุอุปกรณ์ห้องเรียนที่ดี เปรียบเสมือนบ้านที่ดีผู้ที่อยู่อาศัยจะได้อยู่อย่างมีความสุข การจัดห้องเรียนได้อย่างเหมาะสมจะเป็นการปลูกฝังนิสัยบางอย่างให้แก่ผู้เรียน เช่น ถ้าห้องเรียนสกปรก รกรุงรัง ผู้เรียนจะมีนิสัยเคยชินกับความสกปรกในที่สุด ก็จะเป็นคนรักความสะอาดได้ยาก โดย ธนพันธ์ แก้วประทีป (2547, หน้า 19) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญในการจัดห้องเรียนที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

2.1 สภาพห้องเรียนต้องอยู่ในสภาพที่ดีและใช้การได้เป็นสัดส่วน มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 ขนาดของห้องเรียนต้องกว้างขวางพอเหมาะกับจำนวนผู้เรียน และเนื้อที่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3 สุขลักษณะในห้องเรียนห้องเรียน ควรให้ถูกสุขลักษณะ ดังนี้

2.3.1 อากาศถ่ายเทได้ดี มีหน้าต่างเพียงพอ และมีประตูเข้าออกได้อย่างสะดวก

2.3.2 แสงสว่างพอเหมาะ เพื่อให้ผู้เรียนอ่านหนังสือได้อย่างชัดเจน เป็นการถนอมสายตา ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ อาจแก้ปัญหาได้ เช่น ทำหน้าต่างหรือบานเลื่อนเพิ่ม ใช้ไฟฟ้าหรือโคมไฟช่วย คัดแปลงหลังคาให้แสงสว่างส่องผ่านได้ ทาสีภายในห้อง ฯลฯ

2.3.3 ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น เสียง กลิ่น ควันฝุ่น ฯลฯ

2.3.4 ความสะอาด ผู้เรียนต้องช่วยกันเก็บกวาดดู เป็นการปลูกฝังนิสัยรักความสะอาด และทำให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม

2.4 การจัดตกแต่งห้องเรียน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.4.1 มุมหนังสือในห้องเรียน ควรมียุ้งหนังสือไว้ให้ผู้เรียนอ่านหนังสือจะช่วยให้อ่านคล่องมีความรู้กว้างขวาง และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ครูควรหาหนังสือหลายประเภทที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับวัยของผู้เรียนมาให้อ่าน และควรหาหนังสือชุดใหม่มาเปลี่ยนบ่อย ๆ การจัดมุมหนังสือควรจัดให้เป็นระบบสะดวกในการหยิบอ่าน

2.4.2 สื่อการเรียนการสอนและวัสดุต่าง ๆ สื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือ ควรจัดไว้เป็นระเบียบ อาจอยู่ร่วมกับมุมหนังสือหรือแยกไว้ต่างหาก อุปกรณ์การสอนที่ผู้สอนใช้เป็นประจำ เช่น บัตรคำ แผนภูมิ ภาพพลิก ฯลฯ ให้จัดไว้เป็นระเบียบเช่นเดียวกับอุปกรณ์ที่ใช้แล้วไม่คิดหรือแขวนไว้นานจนลืมนำอุปกรณ์เหล่านี้ อาจทำให้ความสนใจของผู้เรียนเปลี่ยนไปขณะเรียนบทเรียนใหม่ แต่อุปกรณ์บางชนิด เช่น เกม อุปกรณ์ประสมคำ อุปกรณ์การคิดคำนวณ ฯลฯ อาจจัดไว้อีกที่หนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนเล่นยามว่าง ซึ่งอาจเรียกว่า มุมฝึกสมองหรือเรียกชื่ออื่น ๆ ก็ได้ สำหรับวัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น กระดาษสีกาว ฯลฯ ควรจัดไว้เป็นสัดส่วนสะดวกต่อการหยิบใช้ ผู้สอนควรฝึกนิสัยการจัดของให้เป็นระเบียบ เมื่อใช้แล้วต้องเก็บให้เข้าที่ให้เรียบร้อยห้องเรียนจะได้ดูเป็นระเบียบ

2.4.3 เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในห้องเรียนทุกห้อง จะมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์ในการทำความสะอาดห้องสิ่งของเหล่านี้ ถ้าไม่จัดที่สำหรับวางให้ดีจะเกะกะส่วนมากจะจัดไว้ตามมุมหรือฝาผนังห้องเรียน

2.4.4 มุมเสริมความรู้กลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ควรจัดไว้ตามความจำเป็น ได้แก่ มุมภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

2.4.5 การแสดงผลงานของนักเรียน ครูควรจัดให้มีการแสดงผลงานของผู้เรียนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในความสำเร็จและมีกำลังใจในการเรียนต่อไป ทั้งยังสามารถแก้ไขและพัฒนาผลงานของตนให้ดีขึ้น โดยลำดับ ผลงานเหล่านี้อาจติดบนป้ายนิเทศแขวนหรือจัดวางบนโต๊ะ

2.4.6 การจัดที่อเนกประสงค์ในยามว่าง ผู้เรียนอาจใช้ห้องเรียนเป็นสถานที่พักผ่อน ทำงานที่ผู้สอนมอบหมาย อ่านหนังสือจากมุมหนังสือ หรือนั่งสนทนากันในห้องเรียนที่ดี ควรจัดสถานที่ไว้ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเท่าที่สามารถจะทำได้ บริเวณนี้อาจเรียกว่า มุมอ่านหนังสือมุมสงบหรือที่อเนกประสงค์ก็ได้

2.4.7 การประดับตกแต่งห้อง ผู้สอนส่วนใหญ่มีห้องเรียนมาตรฐาน หรือผู้สอนที่รักความสวยงาม จะนิยมประดับตกแต่งห้องเรียนด้วยสิ่งต่าง ๆ เช่น ดิฉภาพสวย ๆ ไม่ควรฉูดฉาด หรือใช้สีสะท้อนแสง อาจทำให้ผู้เรียนสายตาเสียได้ การประดับตกแต่งห้องเรียน ควรคำนึงถึงความเรียบง่ายเป็นระเบียบประหยัดและสวยงาม บรรยากาศชั้นเรียนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยตรง บรรยากาศการเรียนที่ดีจะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนเต็มความสามารถและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น นอกจากนี้ สื่อการสอนวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับบทเรียนสถานที่ตั้ง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียนล้วนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียน การสอนการสร้างบรรยากาศให้เกิดความรักความไว้วางใจศรัทธา เชื่อมมั่น จำเป็นต้องประสานและร่วมมือกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์การเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติในชีวิต

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นประชากรที่ดีของชาติ ให้เป็นผู้มีคุณธรรม คุณภาพ ทั้งด้านวิชาการและพัฒนาบุคลิกภาพ การสร้างอาคารสถานที่ ตลอดจนการจัดห้องเรียนต้องมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าดูและเอื้อประโยชน์ต่อการใช้สอย ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างจริงจัง

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง สภาพที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาของนักศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา บรรยากาศในการเรียนการสอน วิธีการสอน คุณลักษณะของอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เนื้อหาสาระในหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลอุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน ได้มากที่สุดก็คือ “ครู” แม้ว่าคุณภาพของเด็กและเยาวชนจะมีรากฐานมาจากการอบรมเลี้ยงดูให้มีพัฒนาการไปในทางที่ดีอย่างต่อเนื่อง และบางครั้งอาจจะต้องมีการแก้ไขข้อบกพร่องความเชื่อและค่านิยมบางอย่างที่ไม่ถูกต้องเสียก่อน เพื่อสร้างแนวคิดที่ถูกต้อง ปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามควบคู่ไปกับการให้ความรู้ และจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนภายใต้สภาพแวดล้อม และบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการปฏิบัติจริงตามธรรมชาติของผู้เรียน ดังนั้น ครูจึงเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์เป็นบุคคลที่จะเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนใหม่ ๆ ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ให้เกิดความรักและศรัทธาที่จะเรียนรู้

อยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างแท้จริง ดังนั้น ครูนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ความกระตือรือร้นของครู ความสนใจ ความเอาใจใส่ในการสอน การแสวงหาความรู้อยู่เป็นนิจการมีจิตใจอยู่ดีงาม ความสุภาพอ่อนโยน ทั้งเสียงและบุคลิกที่ดีจะช่วยโน้มน้าวจิตใจของนักเรียนให้เอาแบบอย่างครู และจะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้วยความกระตือรือร้น มีชีวิตชีวาตามไปด้วย (ธนพันธ์ แก้วประทีป, 2547, หน้า 19)

Bloom (1982, p. 108) พบว่า การสอนประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ เช่น ความสามารถในการเสนอ บทเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีความรอบรู้ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเหมาะสม ให้ส่งเสริมแรงกระตุ้นให้ข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไข สิ่งที่ยกพร่องมีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน

สุนันท์ สุขสวัสดิ์ (2552, หน้า 27) ได้เสนอแนวทางการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและแรงจูงใจในการเรียน คือ

1. การสร้างความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เช่น การจัดที่นั่งเป็นกลุ่มแผนที่นั่งของนักเรียน
2. การยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงอารมณ์ดี
3. ใช้คำพูดที่แสดงความเมตตา และไม่ใช้วาจาเยาะเย้ยถากถางนักเรียน หรือใช้อำนาจข่มขู่ให้นักเรียนกลัว ครูควรสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนให้คำชมมากกว่าคำติ
4. ให้ความรักความอบอุ่นนักเรียนทุกคน นักเรียนควรมีความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่รักและยอมรับของครูและเพื่อน ๆ ครูจะต้องเป็นผู้สร้างสัมพันธอันดี โดยจะต้องพยายามรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
5. ให้ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ โดยครูต้องเอาใจใส่และสอนนักเรียนให้อยู่ด้วยกันอย่างราบรื่นไม่ขัดแย้งซึ่งกันและกัน
6. ให้ความยุติธรรมการปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนด้วยใจเป็นกลาง ไม่มีอคติ ต้องพยายามควบคุมอารมณ์ให้ได้ พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
7. ให้ความไว้วางใจและยกย่องให้นักเรียนทำงาน หรือกิจกรรมที่มอบหมายโดยครู เป็นที่ปรึกษาให้นักเรียน นักเรียนมีอิสระในการทำงาน เข้าใจตนเอง รับผิดชอบตนเอง และเรียนรู้ด้วยตนเอง
8. มีความไวในการรับรู้อารมณ์ต่าง ๆ ของนักเรียน

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง (2543, หน้า 16-19) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนได้ว่า บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนและ

ผู้สอนรู้สึกสบายและยอมรับซึ่งกันและกัน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะทำให้มีความรู้สึกที่มั่นใจไม่ไขว่คว้าหาเป้าหมายหรือตกลงขบขัน โดยการปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในทางบวก ผู้เรียนจะรู้สึกยอมรับนับถือและรู้สึกว่า การเรียนมีคุณค่า ได้แก่

1.1 หลีกเลี่ยง “ไม่ถูกต้อง” สำหรับคำตอบของผู้เรียนควรจะใช้คำถามเหล่านี้แทน เช่น ทำไมคุณถึงคิดอย่างนั้น หรือคุณสามารถจะอธิบายในรายละเอียดได้หรือไม่ หรือใคร มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากนี้บ้างคำถามเหล่านี้ จะเป็นที่ยอมรับมากกว่าและจะช่วยกระตุ้น ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

1.2 พึงอย่างระมัดระวังและสื่อให้เห็นว่า มีการยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน อย่างชัดเจนในขณะที่ผู้เรียนแสดงการยอมรับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่แสดงความคิดเห็นอยู่

1.3 อย่าให้ผู้เรียนเกิดความอับอาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หน้าชั้นเรียน หลีกเลี่ยงกับการปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้เรียนในทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความอับอาย เรียกร้องความสนใจหรือทำให้ ผู้เรียนรู้สึกไม่สนใจ หลีกเลี่ยงการเยาะเย้ยถากถางผู้เรียน ส่วนมากจะไม่มีอารมณ์ขันเลยเกี่ยวกับ เรื่องอย่างนี้เลย อย่าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของผู้เรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต

1.4 เมื่อผู้สอนจำเป็นต้องแสดงความคิดเห็นในทางลบ พยายามพูดเฉพาะเจาะจง ถึงผู้เรียนคนใดคนหนึ่ง ถ้าต้องการจะทำเช่นนั้นควรเรียกผู้เรียนมาคุยเป็นการส่วนตัวหลังเลิกเรียน

1.5 ปฏิบัติต่อผู้เรียนเสมือนเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง

1.6 กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและถามคำถามในห้อง

2. ผู้สอนต้องแน่ใจว่าได้สนใจผู้เรียนทุกคน ได้แก่

2.1 อย่าละเลยผู้เรียนที่เงียบขรึมหรือไม่แสดงพฤติกรรมออกมามากนัก

2.2 ผู้สอนควรตระหนักและระมัดระวังเกี่ยวกับความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบบุคคลใด บุคคลหนึ่งในกลุ่มเรียน ที่อาจจะมีพฤติกรรมในทางลบ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการแต่งกายเพศ ลักษณะท่าทางหรืออายุ

2.3 ถ้าผู้สอนเชื่อว่า สามารถที่จะควบคุมความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ได้แล้ว ผู้สอนก็ควรระวังเกี่ยวกับลักษณะทางเชื้อชาติหรือลักษณะส่วนบุคคล หรือนิสัยของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้สอนแสดงปฏิกิริยาออกมาในทางที่ผู้เรียนรู้สึกไม่ชอบพฤติกรรมเหล่านี้ จะแสดง ออกมาไม่รู้ตัว โดยการที่ไม่เรียกผู้เรียนเหล่านั้นตอบคำถามหรือมีส่วนร่วมในการอภิปราย หรือไม่ประสานสายตากับผู้เรียนเหล่านั้น

3. ผู้สอนควรมีการกระตุ้นผู้เรียนโดยใช้ลักษณะท่าทาง เพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี มั่นคงและเชื่อมั่น ได้แก่ 1) ประสานสายตากับผู้เรียนเสมอ 2) เคลื่อนไหวไปรอบ ๆ ห้อง

มีการบรรยายอย่างเป็นทางการและมีชีวิตชีวา 3) ควบคุมลักษณะท่าทางซึ่งจะแสดงออกให้เห็นถึงความไม่มั่นใจในตัวเอง 4) ยิ้มและหัวเราะในชั้นเรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงออกด้วย 5) คุณภาพเสียงเป็นเรื่องสำคัญ เสียงจะต้องมีพลังชัดเจนและมีเสียงขึ้น ๆ ลง ๆ

4. ผู้สอนจะต้องพยายามรู้จักกับผู้เรียนทุกคน ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักผู้สอน ได้แก่ 1) จำชื่อผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วในชั้นเรียนขนาดใหญ่ ขอให้ผู้เรียนนั่งที่เดิมทุกครั้งในช่วงสองถึงสามสัปดาห์แรก ใช้แผนผังที่นั่งถ่ายรูปลูกผู้เรียนและให้ผู้เรียนเขียนชื่อได้ภาพ 2) เรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคน ขอมรับข้อมูลส่วนเพิ่มเติม เช่น เกิดที่ไหนสนใจที่จะทำอะไรบ้าง 3) เต็มใจที่จะบอกข้อมูลส่วนตัวของผู้สอนแก่ผู้เรียนในชั้นเรียน ผู้สอนอาจจะพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัว แต่ต้องใช้วิจารณญาณว่าจะพูดมากหรือน้อยแค่ไหน 4) พยายามค้นหาสถานการณ์ส่วนบุคคลหรือสิ่งที่กีดขวางความเจริญก้าวหน้าของการเรียน ซึ่งจะรบกวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและการเข้าชั้นเรียน เช่น ตารางงานที่ผิดปกติ ตารางการเป็นพี่เลี้ยงเด็ก และตารางรถที่สามารถจะทำให้ผู้เรียนมาเข้าชั้นเรียนไม่ทัน

5. ผู้สอนต้องเตรียมการเสริมแรงทางบวกโดยเฉพาะ ได้แก่ 1) ให้เวลาในการแสดงความชื่นชมผู้เรียน ที่สามารถทำงานดี แต่ต้องระวังไม่ให้มากเกินไปจนขาดความจริงใจ 2) พูดกับผู้เรียนเมื่อมีการขาดการส่งงาน การขาดเรียนสม่ำเสมอ และการมาสาย

6. ผู้สอนจะต้องจัดระบบชั้นเรียนให้เหมาะสมเสมอ โดยคำนึงถึงเวลาเรียนของผู้เรียน ได้แก่ 1) อย่ามาสาย การมาสายทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการมาตรงเวลา ไม่ใช่สิ่งสำคัญสำหรับผู้สอน 2) อยู่ในชั้นเรียนตลอดเวลาสอน ในบางครั้งผู้สอนอาจจะออกจากชั้นเรียนเร็วกว่าปกติ แต่อย่าทำจนเป็นนิสัย ผู้เรียนอาจจะสรุปว่าผู้สอนไม่เตรียมตัว ไม่สนใจในวิชาที่สอน หรือไม่คิดว่าเวลาเรียนมีความสำคัญ 3) สังเกตพฤติกรรมที่ขาดความสนใจ เช่น การขยับตัวเนื่องจากความเบื่อหน่าย การไออยู่เสมอ การมองผู้เรียนคนอื่น หรือมองหนังสือก่อนหมดเวลา รวมทั้งสังเกตลักษณะท่าทางที่สนใจต่อการเรียน การขาดการประสานสายตา 4) เริ่มเรียนให้ตรงเวลาถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมาไม่ครบ ถ้าไม่เช่นนั้นจะทำให้ผู้ที่มาตรงเวลามีความรู้สึกไม่ดี

7. ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศทางกายภาพในห้องเรียนให้เหมาะสม ได้แก่ 1) ตรวจสอบอุณหภูมิในห้องเรียนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยอาจจะสังเกตจากปฏิกิริยาของผู้เรียน เช่น ม้วนแขนเสื้อตลอดเวลา 2) พยายามจัดโต๊ะให้อยู่ในลักษณะที่สบาย ๆ 3) แสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านม่านหน้าต่าง ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการมองกระดานหรือสมุดบันทึก

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพล และส่งผลทำให้บรรยากาศชั้นเรียนมีลักษณะที่ส่งเสริมหรือขัดขวาง การเรียนรู้ของผู้เรียนครูผู้สอนต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาในการจัดกระบวนการเรียนการสอน คือ

1. การร่วมมือและการแข่งขันของผู้เรียนในชั้นเรียน ประกอบด้วย บรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือกันแก้ปัญหาการใช้แรงหรือรางวัล
2. ลักษณะพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้สอน จะมีอิทธิพลต่อการเรียนของผู้เรียน
3. ความร่วมมือระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน คำนึงถึงวัตถุประสงค์การเรียนเป็นสำคัญ
4. ความรู้สึกและเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อกลุ่มเพื่อนผู้สอน และ โรงเรียนจะมีผลกระทบต่อ การเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาในมาตรา 24 เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจจะเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ครูผู้สอนผู้บริการและผู้ที่เกี่ยวข้องพึงจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ หรือวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสามารถสร้างองค์ความรู้ และพัฒนาเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ไม่มีที่สิ้นสุด ด้วยการบูรณาการให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม มีศักยภาพในการคิดและวิจารณ์ญาณ โดยทุกขั้นตอน ของการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงสิ่งที่เกิดจากองค์ประกอบภายนอก และความรู้ที่เกิดจากองค์ประกอบ ภายในตัวผู้เรียน นั่นคือ การจัดสภาพแวดล้อมและเนื้อหาสาระ ตลอดจนกิจกรรมกระบวนการ เรียนรู้ที่ถูกต้อง มีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน ในเรื่องของความถนัดความสนใจ และความสามารถทางกายและสติปัญญาเป็นสำคัญ

กองวิจัยการศึกษา (2545, หน้า 48) ได้กล่าวถึงวิจัยวิธีการสอนของครูสอนดี พบว่า ครูสอนดี มีพฤติกรรมการสอนสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการที่กล่าวถึงวิธีการสอนของครู ที่ครูเก่ง คือ ครูสอนดี ได้สอนวิชาที่ตนเองถนัดและชอบ จึงมีความมุ่งมั่นในเนื้อหา ทำให้การจัด กิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพ จะเห็นว่าก่อนสอนครูสอนดีได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรก่อนการสอน และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของท้องถิ่น กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดหมายสาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดผล ประเมินผล ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ เพิ่มความสามารถ สอดคล้องกับความถนัดความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน กิจกรรม การเรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์ กับสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติ และเทคโนโลยี ซึ่งสิ่งมีชีวิตลักษณะของสภาพแวดล้อม ทางด้านวิชาการ ได้แก่ ครูมีความกระตือรือร้นในการเร่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนา

ตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รู้จักหาเทคนิคหรือกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนมาช่วยเสริมเปลี่ยนแปลงวิธีสอน เพื่อลดความเบื่อหน่ายซ้ำซากจำเจ ซึ่ง วิรัตน์ บัวขาว (2543, หน้า 24) ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข คือ

1. อารมณ์ขันกับการสอน การสอดแทรกอารมณ์ขัน มีความเป็นเอกลักษณ์ของไทยอย่างหนึ่ง คือ รักสนุก ชอบเล่น มีอารมณ์ขัน เป็นเอกลักษณ์ประจำเผ่าพันธุ์ ซึ่งสามารถศึกษาได้จากวรรณคดีศิลป์ประจำภาคต่าง ๆ ไม่ว่าจะลำตัด หนังตะลุง มโนราห์ ลิเก เป็นต้น คณะใดมีมุขตลกสอดแทรกอารมณ์ขัน เพราะเสียงหัวเราะเป็นผลของความสุข

2. การเรียนเริ่มจากง่ายไปยาก คำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน สอนจากสิ่งที่ใกล้ตัว และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนดูดซับได้เร็วกว่า

3. วิธีสอนหลากหลาย ยืดหยุ่น เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของวิชา เพราะไม่มีวิธีสอนแบบใดเป็นวิธีสอนที่ดีที่สุด ผู้สอนควรมีเอกราชทางความคิด และออกแบบวิธีการสอน ได้รับความคิดที่จะให้สอนแบบเดียวกันทั่วโลกกับแคบเกินไปจำกัดเกินไป

4. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ครูผู้สอนดำเนินการได้หลากหลายวิธีปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ตามสภาพ และเน้นให้ผู้เรียนสนุกสนาน ตื่นเต้นเร้าใจ กระตุ้นให้เกิดความคิดจินตนาการได้ปฏิบัติจริง ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง

5. สื่อการสอนควรมีนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ตามสมควรแห่งยุคสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน วัสดุทัศน เป็นต้น

บำรุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กิณางค์ (2543, หน้า 175-176) ได้จำแนกวิธีการสอนออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. วิธีการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้สอนผู้ถ่ายทอดความรู้ วางแผนการสอนควบคุมเนื้อหาวิชา

2. วิธีสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้วางแผนบทเรียน ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ สรุปผลออกมาเป็นเกณฑ์ ครูเป็นผู้แนะแนวทางไปสู่การค้นคว้า

3. วิธีสอนแบบครูและนักเรียนร่วมกัน ครูและนักเรียนจะร่วมกันในการจัดบทเรียนวางแผนค้นคว้าหาความรู้ สรุปผลออกมาเป็นความรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นความสำคัญ ทั้งด้านความรู้ ความคิด คุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุดเป็นการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มพลังความสามารถที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนให้เจริญเติบโตพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพส่งเสริม

ให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยได้รับการกระตุ้นและพัฒนาผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ยึดการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยผสมผสานสาระเน้นศักยภาพของสมองซีกซ้ายและซีกขวา กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา ดังที่ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545, หน้า 213-215) กล่าวถึงหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตร โดยมีเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความเป็นไทย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม จะมีกระบวนการที่สร้างให้คนไทยเป็นคนที่มีความสามารถในการคิดระดับสูง คิดเป็นองค์รวม และร่วมมือกันพัฒนาสังคมไทย ซึ่งมีหลักการ ดังนี้

1. การปรับความคิดของครูให้มองผู้เรียนบนพื้นฐานแห่งความรัก ครูควรมองว่าผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้ ครูเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน และพร้อมเอื้ออำนวยความสะดวกจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการคิด ได้ลงมือปฏิบัติจริง ครูพร้อมให้คำปรึกษาให้กำลังใจ เสริมแรงให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีศักยภาพในการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา ไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่ง หรือหลายด้านพร้อมกัน

2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ยึดหลักการพัฒนาการเรียนให้ถึงศักยภาพสูงสุด นั่นคือ จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มีความรู้สึกที่มีเกี่ยวกับตนเองและภาคภูมิใจในการปฏิบัติ

3. การยึดชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นหลักในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการคิดเชิงระบบ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีรูปแบบการคิดของตนเองค้นพบตนเอง

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลและหลักเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา

5. การจัดประสบการณ์โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ บูรณาการคุณธรรมในการจัด

ประสบการณ์ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ถือว่าทุกคนมีหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียน ให้ประพฤตินยึดหลักคุณธรรมและพัฒนาตน ให้มีค่านิยมอันพึงประสงค์

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545, หน้า 22-23) ได้กล่าวถึงแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีความเจริญงอกงามตามทิศทางที่สังคมพึงปรารถนา โดยพยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับความคาดหวังหรือความต้องการของสังคม สร้างเสริมคุณลักษณะที่จำเป็นที่บุคคลนั้น ๆ ยังขาดหรือบกพร่องอยู่ ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งขจัดพฤติกรรมหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่างที่สังคมไม่พึงปรารถนาให้หมดไป กระบวนการขัดเกลาปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ในตัวบุคคล ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่บุคคลนั้นได้รับมาก่อน ได้เกิดเป็นพฤติกรรมที่ติงาม โดยอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์ใหม่ เราเรียกว่า กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ มีนักจิตวิทยาการศึกษาได้ลงความเห็นว่าการเรียนรู้หมายถึงการที่อินทรีย์ 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง กระบวนการปรับตัวของคนเรานั้นเอง ดังนั้น ผู้สอนสามารถเลือกสรรวิธีการเรียน และเครื่องมือต่าง ๆ ที่สามารถกระตุ้นผู้เรียน พร้อมทั้งให้การเสริมแรงอย่างเหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตอบสนองการเรียนรู้ และประสบผลสำเร็จทางการเรียนได้อย่างดี การปฏิรูปการเรียนรู้จึงต้องจัดประสบการณ์และสาระการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมต่อชีวิตของผู้เรียนมากที่สุด เน้นการเรียนรู้ที่มีโครงสร้างความรู้และบริบท ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน มีการผสมผสานความรู้หลาย ๆ ด้าน โดยเน้นกระบวนการศึกษาฝึกฝนอบรมและลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ๆ ทุกขั้นตอนจนประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน เป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร วิธีสอน การวัดผลประเมินผล ตำรา เอกสารประกอบการสอน ความสัมพันธ์กับผู้เรียนกับครูทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการคิดได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักคุณธรรม นำความรู้บูรณาการคุณธรรม

สภาพแวดล้อมทางการให้บริการผู้เรียน

Astin (1971, p. 135) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมทางการให้บริการนักเรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนได้รับความสะดวก ปลอดภัย และความสุขสบาย เช่น บริการแนะแนว บริการสุขภาพ บริการด้านสวัสดิการห้องสมุด บริการประชาสัมพันธ์ บริการด้านการจัดหางาน และบริการด้านอาชีพ

ชุตินาถ อินทร์พวง (2549, หน้า 25-27) ได้กล่าวว่า การจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับความสะดวกปลอดภัย โรงเรียนจึงจัดบริการต่าง ๆ ให้ เช่น การบริการอาหารกลางวัน การจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การจัดบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน การจัดห้องดนตรีสากล การจัดสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียน จัดบริการห้องสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น จะได้ว่าถึงรายละเอียดของการจัดบริการต่าง ๆ เหล่านี้ ตามลำดับไป

1. การจัดบริการอาหารกลางวัน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น ได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะ และราคาถูก ทางโรงเรียนได้จัดบริการอาหารกลางวันแก่นักเรียน โดยให้บุคคลอื่นเข้ามาขายในโรงเรียน โดยทางโรงเรียนควบคุมดูแลในเรื่อง ความสะอาดของอาหาร ราคา คุณภาพ และต้องเป็นอาหารที่มีประโยชน์ไม่มีสารพิษเจือปน เป็นต้น

2. การจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ส่งเสริมโดยจัดการตรวจสุขภาพร่างกายประจำปี ร่วมกับโรงพยาบาลประจำอำเภอนั้น ๆ ปีละ 1 ครั้ง เจ้าหน้าที่ของทางโรงพยาบาล ครู พยาบาล และครูประจำชั้นร่วมกันติดตามดูแลสุขภาพโดยต่อเนื่องกัน การจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยนี้ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับนักเรียน เพราะถ้านักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ย่อมจะ ประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ในการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยนั้น ทางโรงเรียน อาจจัดบริการเป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ

2.1 การจัดบริการเกี่ยวกับการป้องกัน อาจจะทำให้ได้โดยครูประจำชั้นตรวจความสะอาด หรือสุขภาพของนักเรียนก่อนเข้าห้องเรียนทุกวัน ถ้าพบว่า มือ เล็บ ผม หรือเสื้อผ้าไม่สะอาด จะได้แนะนำนักเรียนทำให้สะอาดเพื่อป้องกันเชื้อโรค

2.2 การจัดบริการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล โดยทางโรงเรียนจัดให้มีห้องพยาบาลขึ้น มียาประจำบ้านและเตียงนอนพอสมควร ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ควรขออัตราพยาบาล ในโรงเรียนเล็ก ๆ ควรมีครูสอนวิชาพลศึกษาหรือสุขศึกษาอยู่ประจำห้องพยาบาล เพื่อทำหน้าที่ปฐมพยาบาลได้ การรักษาพยาบาลก็ควรทำได้กรณีนักเรียนเจ็บป่วยเล็กน้อย ถ้าเจ็บป่วยมาก ก็ต้องพาส่งโรงพยาบาล อย่างไรก็ตาม ทางโรงเรียนก็ควรมีบริการด้านนี้เพราะนักเรียนอาจเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ

2.3 การจัดบริการเกี่ยวกับการให้การศึกษา อันที่จริงการให้การศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพ อนามัยก็มีอยู่ในวิชาชีพลศึกษาและสุขศึกษา แต่อาจจะไม่ตรงกับสถานการณ์ในปัจจุบันก็ได้ การจัดบริการเกี่ยวกับการให้การศึกษาจึงจำเป็นต้องมี เช่น การเชิญแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มาบรรยายเกี่ยวกับการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และไม่มี สารพิษเจือปน เป็นต้น จะเห็นได้ว่า เรื่องที่จะเชิญแพทย์มาบรรยายนี้จะช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนได้อย่างมาก

3. การจัดบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน เป็นบริการที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้ ความปลอดภัยแก่นักเรียน ทั้งขณะที่อยู่ในโรงเรียนและขณะเดินทางไปโรงเรียนและเดินทางกลับบ้าน เช่น ความปลอดภัยในการเดินทางข้ามถนน ความปลอดภัยจากคนร้าย อุบัติเหตุในสนาม หรือโรงฝึกงานและการป้องกันเพลิงไหม้ เป็นต้น ทางโรงเรียนอาจจะทำได้ด้วยการให้ความรู้ เกี่ยวกับความปลอดภัยดังกล่าว จัดครู นักเรียน หรือขอตำรวจจราจรในการเดินทางข้ามถนน เป็นต้น

4. การจัดบริการธนาคาร โรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการประหยัดและการออม โดยการจัดบริการให้นักเรียนใช้บริการช่วงเช้า-กลางวันสามารถเบิก-ถอนได้ทุกวัน ตามเวลาที่กำหนด โรงเรียนฝึกให้นักเรียนมีส่วนร่วมทำกับครูในการทำงานร่วมกับธนาคาร โรงเรียน และนักเรียนที่เป็นลูกค้าของธนาคาร ได้รับดอกเบี้ยเงินฝาก จึงทำให้นักเรียนมีความปลอดภัย ที่ไม่ต้องใช้เวลาทางการเรียนไปติดต่อบริการข้างนอก

5. การจัดบริการสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียน เพื่อจำหน่ายหนังสือแบบเรียนเครื่องเขียน ต่าง ๆ เช่น สมุด ดินสอ ปากกา กระดาษ ยางลบ และอื่น ๆ แก่นักเรียน โดยจำหน่ายในราคาถูกลงว่า ที่องตลาด เพื่อบริการแก่นักเรียนที่ซื้อในราคาถูก และไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางไปซื้อที่ตลาด เพราะบางโรงเรียนที่ตั้งอยู่ไกลจากตลาดมาก ดังนั้น การจัดบริการด้านนี้จึงให้ความสะดวก แก่นักเรียนอย่างมาก

6. การจัดบริการเกี่ยวกับการเงิน โรงเรียน ควรจัดบริการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านเงินแก่นักเรียนที่ยากจน เพื่อจะได้ศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จ อาจจะจัดทำเกี่ยวกับการช่วยเหลือ นักเรียนในเรื่องยืม การให้นักเรียนทำงานตอนเย็นหรือวันหยุดแล้วให้เงิน ให้ทุนการศึกษา เป็นต้น สำหรับการช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องยืมเงินนั้น อาจจะจัดเป็นเงินยืมในยามฉุกเฉินหรือเงินยืม ในระยะยาวก็ได้ ส่วนการให้ทุนการศึกษา ก็ควรมีทั้งให้ทุนแก่นักเรียนที่ยากจนมากมักจะเรียน ไม่ดี แต่เมื่อได้ทุนการศึกษาแล้วจะเรียนได้ดีขึ้น การให้บริการนักเรียนถือว่าเป็นงานที่สำคัญ และควรให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นส่วนช่วยเสริมพลังและประสบการณ์ให้กับนิสิต นักศึกษา นอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียน Wrenn (1951, p. 4) ให้ความเห็นว่า การให้บริการนักเรียน จะทำให้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น เพราะการให้บริการนักเรียน จะต้องสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน นโยบาย การบริหาร การเลือกคณะ ภาควิชา ระเบียบ ข้อบังคับ วินัยต่าง ๆ เป็นต้น การให้บริการนักเรียน จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลนักศึกษาทุกคน ต้องได้รับการบริการและบริการนั้น ควรเป็นการพัฒนานักเรียนในทุก ๆ ด้าน ในขณะที่เดียวกันการสอนการให้บริการคำปรึกษากิจกรรม ต่าง ๆ ของนักศึกษา ตลอดจนการจัดการศึกษาต่าง ๆ ของสถาบัน จะต้องคำนึงถึงนักศึกษา เป็นรายบุคคลในเรื่องแรงขับ (Drive) ความสนใจและความต้องการ ดังนั้น การให้บริการนักเรียน เป็นงานที่สำคัญ และควรให้ความสนใจเพราะมีส่วนช่วยเสริมพลังและประสบการณ์ให้กับนักเรียน นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Muller (1961, p. 64) ซึ่งกล่าวว่า การให้บริการนักเรียนจะช่วยชี้แจงไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่เป็นมรดกของสังคม อันมีผลต่อการพัฒนา บุคลิกภาพทุก ๆ ด้านของนักเรียน รวมทั้งความเป็นพลเมืองที่ดีของประชาชาติ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียนเป็นลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกปลอดภัย มีความสุขสบาย ซึ่งได้แก่ การบริการอาหารกลางวัน การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัย การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล ความปลอดภัย การจัดการบริการร้านค้าในโรงเรียน และทุนการศึกษา ความรู้ด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากห้องเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความพร้อมสำหรับการเรียน ตลอดจนการให้บริการนั้นเหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้เรียน

สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน

Astin (1971, p. 144) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ในการปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน จึงควรมุ่งจัดการเรียนการสอนที่เป็นธรรมชาติ ให้ผู้เรียนรู้จักคิดค้นคว้า วิเคราะห์เป็นแก้ไขปัญหาได้ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ครูผู้สอนจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ให้น่าสนใจ ให้ผู้เรียนรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต บทเรียนจะต้องให้ผู้เรียนได้ใช้ปัญหาทางแก้ไข ปัญหาสืบค้นค้นคว้าพยายามหาคำตอบ รู้จักและรักการทำงานเป็นทีม ในทางเดียวกัน บทเรียนก็ต้องท้าทายให้อยากเรียนรู้ และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อมกันมากกว่าการฟังคำบรรยายหรือจดตามคำบอกของครูอาจารย์ เพราะว่าการบวนการเรียนรู้เพื่อมุ่งสู่การศึกษาขั้นต่อไป หรือดำเนินชีวิตในวันข้างหน้า

Brook (1964, p. 51) แสดงความคิดเห็นว่า นักศึกษาทุกคนต่างคาดหวังว่าการศึกษากลับจะเป็นแนวทางไปสู่การดำรงชีวิตที่ราบรื่น และมีอาชีพประกอบที่แน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Brown (1975 p. 140-A) ที่ศึกษาถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับอุดมศึกษาในทัศนะของนักศึกษา และนักปกครองแห่งมหาวิทยาลัยแคนซัสสเตต (Kansas State University) พบว่า นักศึกษาปีที่ 4 มุ่งแสวงหาความรู้ที่เป็นหลักในการดำเนินชีวิต และคำนึงถึงคุณค่าของความรู้ที่ได้ศึกษามาจริยธรรมความสำเร็จของการประกอบอาชีพในอนาคตมากกว่านักศึกษาใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกศึกษายังมหาวิทยาลัยวิลเบอร์ฟอร์ส (Wilberforce University) ปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีสถาบันที่คำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ได้แก่ ความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ สภาพสังคมปัจจุบัน การให้บริการแก่สังคม และความรุ่งโรจน์ในการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต ซึ่ง Peterson (1966) กล่าวว่า เรื่องเหล่านี้ตรงกับความมุ่งหวังของนักศึกษาในการศึกษาปัจจุบัน

1. ด้านความรู้สติปัญญา ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ และทักษะตามเนื้อหาวิชาเข้าสู่การดำรงชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง ยอมรับที่จะพัฒนาตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเองว่าเป็นคนมีคุณค่า สามารถสร้างประโยชน์แก่ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

2. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ในชุมชน ฯลฯ ให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของตนเอง และเป็นคนกล้าคิด กล้าแสดงออก อย่างเปิดเผย ตามวิถีวัฒนธรรมไทยที่งดงาม 3) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจจากรายวิชา ไปปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Task assessment) มีความรับผิดชอบในการกระทำหรือ พฤติกรรมของตนเองและกล้าเผชิญปัญหาโดยไม่ย่อท้อ 4) ผู้เรียนสามารถเลือกนำข้อมูลความรู้ที่มี คุณค่าไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตอย่างแท้จริง (Real life assessment) มีวุฒิภาวะสามารถ เข้าใจตนเอง ทั้งในข้อดีข้อเสียของตนและยื่นหยัดต่อสู้ เพื่อให้บรรลุอุดมคติที่ตนปรารถนาได้และ 5) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่สำคัญ ๆ สะสมเป็นองค์ความรู้ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ หรือเลือกประกอบอาชีพตามที่ตนถนัด เห็นแนวทางในการกำหนดจุดหมายในชีวิตตามสภาพจริง ที่เป็นไปได้มิใช่กระทำไปตามความรู้สึกหรือตามกระแสสังคมและเพื่อน ๆ

2. ด้านทักษะชีวิตและสังคม ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านทักษะ ในการสื่อสารและในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล สามารถทำงานร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข 2) ผู้เรียนมีความสามารถทางทักษะการคิดคำนวณการตัดสินใจ การแก้ปัญหา มีวิสัยทัศน์ ในการดำรงชีวิตและทำงานอย่างมีคุณภาพ 3) ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ 4) ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์ตลอดเวลา 5) ผู้เรียนมีทักษะด้านการบริหารจัดการ และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างเหมาะสม 6) ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการประสาน ความร่วมมือในการทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และ 7) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ ตามสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และรู้วิธีการเรียนรู้เพื่อแสวงหาความรู้ที่เป็น ประโยชน์ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านเจตคติค่านิยมและคุณธรรม ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในสิ่ง ที่เรียนรู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนให้ดีงามตลอดเวลา 2) ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 3) ผู้เรียนมีวิธีการตัดสินใจเลือก แนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างหลากหลาย รอบคอบ โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่นยึดถือ หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเป็นหลักปฏิบัติอย่างมั่นคง 4) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนตามบทบาท และหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นกึ่งนิสัย

อาคม รุนสีงาม (2550, หน้า 34) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสนอง ความต้องการของผู้เรียน จึงมุ่งจัดการเรียนการสอนที่เป็นธรรมชาติจากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน เช่น สวนธรรม พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน สวนจรรยา แปลงเกษตร ธรรมชาติ สระน้ำในบริเวณโรงเรียน เป็นต้น ครูแต่ละท่านได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักคิดค้นคว้าวิเคราะห์เป็น แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กับสภาพแวดล้อม โดยใช้สื่อนวัตกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ เช่น สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ อีเลิร์นนิ่ง ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง โรงเรียนจัดให้มีโครงการที่หลากหลายให้นักเรียนได้เลือกเข้าร่วมกิจกรรม เช่น โครงการธนาคารขยะ โครงการร้านค้าสวัสดิการ โรงเรียน กิจกรรมทำกินได้ทำขายรวย เพื่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน รู้จักและรักการทำงานเป็นทีม มีความสุขสนุกกับการเรียนรู้ในโรงเรียน ค้นพบความถนัดและความสนใจของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพในอนาคต

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้น ให้ผู้เรียนรู้จักคิดค้นคว้าวิเคราะห์เป็น แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีบรรยากาศทางการเรียนที่น่าสนใจ ทำทนายให้อยากรู้อยากเห็น รู้จักและรักการทำงานเป็นทีม มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้มีองค์ความรู้ สามารถบูรณาการความรู้สู่การดำรงชีวิตจริง เลื่อนำข้อมูลความรู้ที่มีคุณค่าไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน

Frederick (1966, p. 6) ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาจัดทำขึ้น โดยสมัครใจ ที่จะเข้าร่วมและดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบของอาจารย์ และการเข้าร่วมกิจกรรมนี้จะไม่ส่วนในการพิจารณา ผลการศึกษาของนักศึกษาที่จะทำให้นักศึกษาเลื่อนชั้น

Astin (1971, p. 147) ได้ให้ความเห็นว่า งานด้านกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาเป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียน และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนนักศึกษาในสถาบันให้ดำเนินไปได้ด้วยดี มีความปกติสุขตลอดไป จนถึงการมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะของนักเรียนนักศึกษาแต่ละคน ให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและแก่สังคมให้ได้มากที่สุด ตัวอย่างงานด้านกิจกรรมผู้เรียนที่จัดกันตามสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ งานบริการด้านการสอนซ่อมเสริม การศึกษาพิเศษ งานจัดการดูแลให้ผู้เรียนได้เข้ากับกลุ่มเพื่อน และชั้นเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ การจัดให้นักเรียนได้มีกิจกรรมพิเศษในเวลาว่าง เพื่อฝึกให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ให้เป็นผู้มีวินัย

Mackown (1956, p. 132) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของสภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรม นอกหลักสูตรเป็นการเสริมการเรียนรู้ออกจากห้องเรียน และสนองความต้องการพื้นที่ที่แสดงออกฝึกนักศึกษาให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พัฒนาศีลธรรม และระเบียบวินัย นอกจากนี้ ยังเป็นการค้นหาและพัฒนาความสามารถพิเศษ

ของนักศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่าเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ได้แก่ 1) กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิตวุฒิภาวะทางอารมณ์การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ และ 2) กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นต้น

ธีระ นทีวุฒิภัก (2521) ศึกษาการจัดกิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรากฏว่า อันดับความต้องการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมนิสิต สอดคล้องกับอันดับการจัดกิจกรรม 9 ประเภท คือ กิจกรรมทางวิชาการศิลปดนตรี การพูด และการพิมพ์ เสริมวิชาชีพงานอดิเรกกีฬาและสุขภาพ กิจกรรมทางสังคมสังคมสงเคราะห์ และบำเพ็ญประโยชน์ กีฬาและสุขภาพวิชาการ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอนันต์ ภูมวรรณ (2517) ที่พบว่า นิสิตวิทยาลัยการศึกษางานสาน พิษณุโลก มหาสารคาม และสงขลา ส่วนใหญ่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมประเภทวิชาการสันตนาการ และการกีฬาการพัฒนาชุมชน และวัฒนธรรมเท่า ๆ กัน มีนิสิตวิทยาลัยการศึกษางานสานเท่านั้น ที่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมประเภทสันตนาการและการกีฬามากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตเห็นว่าการที่เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างชีวิต ซึ่งเป็นผลจากการสำรวจทัศนคติของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อการจัดกิจกรรมนิสิต

อาคม รุนสีงาม (2550, หน้า 36-37) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

2. จัดเหมาะสมกับวุฒิภาวะความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน
3. บูรณาการวิชาการเข้ากับชีวิตจริงให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์จินตนาการที่เป็นประโยชน์ และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
5. จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
6. มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา
7. ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการมีครูเป็นที่ปรึกษาถือเป็นหน้าที่และงานประจำ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย
8. ยึดหลักการมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ครูพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
9. มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยมีวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยคำนึงถึงการจำแนกการจัด ดังต่อไปนี้
 - 9.1 จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการ โครงการองค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น
 - 9.2 จัดกิจกรรมตามความสนใจความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น
 - 9.3 จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็นต้น
 - 9.4 จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

Peterson (1966, p. 172) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่า นักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูง เป็นนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นผู้ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มักจะเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาน้อย และมักไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานกิจกรรมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนเป็นลักษณะกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเข้าร่วมได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ

มีการวางแผนร่วมกันและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล เป็นการจัดประสบการณ์เพิ่มเติม นอกเหนือจากประสบการณ์ในห้องเรียนที่เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เป็นการพัฒนานบุคลิกภาพเจตคติและค่านิยม

สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

Astin (1971, p. 15) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนร่วมโรงเรียนและร่วมชั้นมีอิทธิพลในการปรับตัวและการดำเนินชีวิตในสังคมโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อยลักษณะเพื่อนในกลุ่มมีอิทธิพลทางตรงต่อการเรียนรู้มีความสุข เป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้มีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติชาติ บุญเชื้อ, ปิตินันท์ สุทธิสาร, สุนทร ช่วงสวนิช และวิภา ตันกุลพงศ์ (2540, หน้า 4-31) ที่กล่าวว่า เมื่อนักเรียนมีเพื่อนในกลุ่มดีคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักใคร่ปรองดองกัน ชวนกันศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จะทำให้นักเรียนเรียนรู้มีความสุข ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Davidson (1974, pp. 101-106) ซึ่งกล่าวว่า ถ้านักเรียนสามารถถ่ายทอดสิ่งที่เข้าใจเรียนรู้มาให้เพื่อน ๆ ของเขาได้ฟังด้วยภาษาของตนเองแล้วนักเรียนจะเข้าใจความรู้นั้นได้อย่างแจ่มแจ้ง เพราะการพูดหรืออธิบายถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะทำให้ผู้พูดเข้าใจว่ามโนทัศน์ของเรื่องนั้น ๆ คืออะไรการเรียนรู้จากกันและกันของนักเรียน จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีว่าการเรียนรู้จากครู เสียอีก เพราะภาษาที่นักเรียนใช้พูดจาสื่อสารกันนั้นสื่อความเข้าใจได้ดีและเหมาะสมกว่าครู อุมพร ตรังสมบัติ (2543, หน้า 8-14) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ๆ จะทำให้เด็กอยู่โรงเรียนอย่างมีความสุข ไม่มีเรื่องวิตกกังวล สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้รับการกระตุ้นในการเรียนรู้จากกันและกัน จะทำให้นักเรียนเรียนรู้มีความสุข

วิจิตร อวระกุล (2542, หน้า 26) ได้กล่าวถึงคำกล่าวของอริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์ชาวกรีกไว้ว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สังคมใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันเป็นหมู่เหล่า เป็นกลุ่มก้อน มีปฏิริยาตอบได้ในกลุ่มหรือทางสังคมซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความปลอดภัยและความอยู่รอดของชีวิตร่วมกัน ซึ่งเป็นการตอบสนองสัญชาตญาณของมนุษย์” ดังนั้น สังคมกลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อมนุษย์ทุกเพศทุกวัย การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเพื่อนคือสิ่งแวดล้อมที่จะหล่อหลอมชีวิต ถ้าคบเพื่อนดีเพื่อนจะชักนำไปในทางที่ดี ถ้าคบเพื่อนไม่ดีก็จะชักจูงไปในทางที่ไม่ดี

สุชา จันท์ธอม (2542, หน้า 153) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อความประพฤติ การแต่งกาย กิริยาท่าทาง มีการพยายามเลียนแบบเพื่อให้เกิดเป็นสัญลักษณ์ประจำกลุ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นพยายามที่จะหาเพื่อนที่อยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกัน มีรสนิยมเหมือนกัน เพื่อจะได้พูดคุยสร้างสรรค์ วัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ โดยเริ่มจากความเป็นเพื่อนก่อน เพื่อเรียนรู้ถึงนิสัยใจคอ ทศนคติ และรสนิยมของกันและกัน

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533 อ้างถึงใน อภาภรณ์ พายสำโรง, 2552, หน้า 39) พบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย

1. ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้นเรียน การเรียนเป็นเรื่องสำคัญติดตามเนื้อหาที่เรียนตลอดเวลา ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเสมอ ร่วมอภิปรายในชั้นเสมอ ๆ แข่งขันเรียนและทำกิจกรรม

2. พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย ทำงานร่วมกันกับผู้เรียนอื่น ๆ ได้อย่างเป็นระเบียบ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีอารมณ์ขัน และสนุกสนานกับการเรียนสนใจตอบคำถามครูขณะเรียน

3. พฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย แต่งกายสะอาดเรียบร้อย เฉลียวฉลาด รักสงบ ไม่ชอบทะเลาะวิวาท เคารพนับถือครู ทั้งต่อหน้าและลับหลัง สนใจวิธีการสอนของครู

4. การมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของเพื่อนร่วมชั้น เข้าห้องเรียนช้า คุยเสียงดัง ขณะอยู่ในชั้นเรียนอ่อน โต้เถียงครูอย่างไรเหตุผล

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน เป็นลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน การปรับตัว การดำรงชีวิตในโรงเรียน การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ความร่วมมือในกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการกลุ่มที่จัดขึ้นในสถาบัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านผลการเรียนด้านพฤติกรรม ตลอดจนบุคลิกภาพส่วนตัวของนักเรียน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนสนิม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ เป็นตัวแปรที่สำคัญ ซึ่งมีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพราะแต่ละคนย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

เพศ

ธรรมชาติของเพศชายและเพศหญิง จะมีความระเอียดรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่ มีวุฒิภาวะในการทำงานแตกต่างกันไปตามสภาพงานและเพศ รวมไปถึงมีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพราะบุคคลแต่ละคนย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน Ivancerich and Matterson (1987, pp. 172-177) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลการปฏิบัติงาน คือ เพศ อายุ และสถานภาพ สอดคล้องกับ Krasner and Leonard (1974, p. 342) กล่าวว่า เพศจะมีผลต่อจิตลักษณะและพฤติกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของกันยา สุวรรณแสง (2546, หน้า 75) กล่าวว่า เพศมีการตอบสนองทางสังคมที่

แตกต่างกัน ดังที่ วิชาญ สุวรรณวงศ์ (2549, หน้า 40) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนวิชาพลศึกษา พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความพึงพอใจต่อการสอนวิชาพลศึกษาแตกต่างกัน และวีระ คิวแป้น (2544, หน้า 40) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมด้านวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่นำเสนอดังกล่าว สรุปว่า เพศหญิงและเพศชายมีอิทธิพลต่อการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ตนสังกัดอยู่ ผู้วิจัยจึงกำหนดเพศของนักเรียนเป็นตัวแปรต้นในการวิจัยครั้งนี้

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ปัจจุบันประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น และสามารถนำเอาสิ่งที่ได้พบ ได้ปฏิบัติจากประสบการณ์ในการใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ซึ่งครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในระยะเวลาต่างกัน จะส่งผลต่อแนวคิดซึ่งมีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพราะประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน ย่อมมีความคิดเห็นที่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของคำตัน วิชัยคำจร (2548, หน้า 96) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมพล พันธุ์บัว (2549, หน้า 78) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านแรงจูงใจและการติดต่อสื่อสารกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่นำเสนอดังกล่าว สรุปว่า ประสบการณ์ในการทำงานมีอิทธิพลต่อการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ตนสังกัดอยู่ ผู้วิจัยจึงกำหนดเพศของนักเรียนเป็นตัวแปรต้นในการศึกษาต่อครั้งนี้

วิทยฐานะ

วิทยฐานะของข้าราชการครู เป็นสิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีความมุ่งหวังและเป่าประกศค์ที่จะให้บรรดาข้าราชการครูได้พัฒนาตนเองโดยใช้พื้นฐานการพัฒนาดังกล่าว มาจากงานประจำ ในฐานะครูผู้สอนในรายวิชาที่ตัวเองรับผิดชอบ หรือผู้บริหารในสถานศึกษาต่าง ๆ ซึ่งวิทยฐานะของข้าราชการครูในปัจจุบัน เริ่มจากครูผู้ช่วย ครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ และครูเชี่ยวชาญพิเศษ ซึ่งวิทยฐานะที่แตกต่างกันนั้น ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และผลงานของครู จึงนับว่าวิทยฐานะเป็นตัวแปรที่สำคัญ เนื่องจากครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีมุมมองความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่แตกต่างกันออกไปตามการรับรู้

ทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณระเบียบ บุญเกิด (2550) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และสฤณี บุญธรรม (2551) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ครูที่มีวิทยฐานะแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยที่นำเสนอดังกล่าว สรุปว่า วิทยฐานะมีอิทธิพลต่อการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ตนสังกัดอยู่ ผู้วิจัยจึงกำหนดเพศของนักเรียนเป็นตัวแปรต้นในการศึกษาต่อครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

มานพ กามสุวรรณ (2542) ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก แต่ละด้านและรวม จำแนกตามเพศของนักเรียน และสถานที่ตั้งของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ คือ ด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียน ด้านการบริหาร ด้านบริเวณอาคารสถานที่ และด้านกลุ่มเพื่อน เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามเพศ แต่ละด้านและรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนโดยรวม พบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลกับในเขตเทศบาล มีความพึงพอใจด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียน และบริเวณอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนักเรียนนอกเขตเทศบาล มีความพึงพอใจมากกว่าในเขตเทศบาล

อนันต์ เลหาทวิกุล (2544) ได้สรุปผลการศึกษาวจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระยองวิทยาคม พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน จำแนกตามชั้นที่ศึกษา และเพศของนักเรียน พบว่า ความพึงพอใจตามระดับชั้นที่ศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความพึงพอใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระยองวิทยาคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มากกว่าความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ส่วนด้านการจำแนกตามเพศของนักเรียน พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน แต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

สมชาย จำปานิล (2545) วิจัยเรื่อง การจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2544 จำนวน 420 คน ผลการวิจัย พบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน โรงเรียนส่วนใหญ่มีสภาพ ดังนี้ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ถูกสุขลักษณะ คือ จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอเพียง ด้านการจัดโครงการ พัฒนาสิ่งแวดล้อม คือ ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ตลอดจนอาคารต่าง ๆ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม โดยเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการเข้ากับการเรียน การสอน ปกติด้านการเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน โรงเรียนและชุมชนร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ รักษาสิ่งแวดล้อม สำหรับเรื่องปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ โรงเรียนมีพื้นที่ขนาดจำกัดขาดการช่วยเหลือ สนับสนุนด้านการเงิน อุปกรณ์ บุคลากรจากภาครัฐ มีกิจกรรมอื่นมากไป ทำให้การปฏิบัติกิจกรรม สิ่งแวดล้อมไม่ดีเท่าที่ควร ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินการ

อำนวยการ เลิศรุ่งโรจน์ (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน บางมดวิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนบางมดวิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมบางมดวิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) ของครูไม่มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

สุพิชย์ วิจิตร โสภากา (2546) วิจัยเรื่อง การจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอพระแสงจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูในการจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านบุคลากร มีส่วนร่วม ปรากฏว่า ทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติมากทุกรายการ ด้านนักเรียนมีส่วนร่วม กิจกรรม ที่ปฏิบัติมาก ได้แก่ ติดตามการใช้ระเบียบการแต่งกาย สุภาพเรียบร้อย ด้านอาคารสถานที่ กิจกรรม ที่ปฏิบัติมาก ได้แก่ จัดให้มีการถ่ายเทอากาศ สำหรับกิจกรรมที่เป็นปัญหาพบมาก คือ ด้านอาคาร สถานที่ ได้แก่ การจัดห้องดนตรีในที่ที่เหมาะสม จัดให้มีโรงฝึกงาน จัดทำรั้วโรงเรียนให้เหมาะสม จัดทำท่อระบายน้ำ ด้านการให้นักเรียนมีส่วนร่วมปัญหาที่พบได้แก่ ประกวดป้ายคำขวัญเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม จัดตั้งชุมนุมสิ่งแวดล้อม และมีบทบาทในการเสนอแนวคิดปฏิบัติเชิงอนุรักษ์

ชะลอ ไกรทอง (2547) วิจัยเรื่อง ทัศนนะของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 190 คน ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีทัศนนะการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน สภาพแวดล้อมทางวิชาการ และสภาพแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ ครูเห็นด้วยในระดับมาก ส่วนสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ครูเห็นด้วยในระดับปานกลาง

อรุณชัย กัณฐกา (2548) วิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จัดลำดับความสำคัญในแต่ละด้านได้ดังนี้ คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการ การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ และการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ตามลำดับ

ทรศนิษฐ์ วรหาคำ (2554) ได้ทำการศึกษาการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และตำแหน่ง วิทยฐานะ พบว่า มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พระมหาเดชา อมรเมธี (2556) ได้ทำการศึกษาการบริหารสิ่งแวดลอมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการบริหารสิ่งแวดลอมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดอ่างทอง ทั้ง 3 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสิ่งแวดลอมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทองทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดลอมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอ่างทอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Dorion (1992) ได้ทำการวิจัยเรื่อง หลักรัฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาการรับรู้และการสอนของครูเมืองเซอร์ฟอร์ดเชียร์และเอวอนในประเทศอังกฤษ ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความคิดว่าสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยพัฒนาเด็ก ๆ ให้เกิดความตระหนักในเรื่อง สิ่งแวดล้อมในการแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม ครูส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นสิ่งที่ยากในการนำไปใช้ ให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติจริงที่โรงเรียนเพราะการปฏิบัตินั้นมีความเกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบทางจริยธรรม

Campisanom (1992 อ้างถึงใน วิกรม ทิพย์วิบูลย์ชัย, 2548, หน้า 61) ได้ศึกษาจากตัวแบบ เชิงทฤษฎีที่เกี่ยวกับผลกระทบของสิ่งแวดล้อมของที่ทำงาน ในโรงเรียนมัธยมสอนศาสนา ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐออริโซนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างตัวแบบเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับผลกระทบ ของสิ่งแวดล้อมของที่ทำงาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา Jesuit ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมที่ทำงานและ พฤติกรรม (ของคนทำงาน) กับข้อมูลจากครู 318 คน ครูใหญ่ 42 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี วิเคราะห์ปัจจัย และวิเคราะห์ความแปรปรวนแยกปัจจัย (ตัวแปร) ออกมา 7 ตัว ผลการศึกษา พบว่า ถ้าโรงเรียนต้องบรรจุสิ่งต่อไปนี้ 1) ประสิทธิภาพขององค์กร 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน 3) การมอบหมายงานเหมาะกับครู และ 4) ครูที่ตั้งใจทำงาน โดยครูใหญ่ต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างความคิดริเริ่ม ลดการกำหนดงานที่จะ ก่อให้เกิดความกำกวม (ในบทบาทหน้าที่) และการขัดแย้ง (ในการทำงาน) ควรให้มีความสมดุล ระหว่างระบบราชการกับความอิสระในวิชาชีพ (ครู) ครูใหญ่ต้องเลือกครูใหม่ที่เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม (ในการทำงาน) ของโรงเรียน

Buchett (2001) ได้วิจัยเรื่อง เจตคติที่เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในทางบวก สิ่งที่มีอิทธิพลต่อเจตคติของ นักเรียน คือ การสอนและสิ่งเร้าภายนอก และองค์ประกอบที่สำคัญที่จะเปลี่ยนแปลงเจตคติของ นักเรียน ก็คือ การได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

Workman and Freeburg (2006) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความปลอดภัยในการจัดสภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ด้านความปลอดภัยและด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ใน ระดับมาก

Perdu (2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจ ในการทำงานของพนักงาน ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในที่ทำงานมีผลต่อ ความพึงพอใจของพนักงานมาก และในการจัดสภาพแวดล้อมในที่ทำงานนั้น ควรให้พนักงาน มีส่วนร่วมอภิปรายด้วย

จากงานศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารสภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีผลการวิจัยสอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน โดยการศึกษาวิจัยที่ครอบคลุมประเด็นสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร และด้านวิชาการ มีการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงานของครู

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มพนัสนิคม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 92 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 89 คน จากตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดเพศเป็นเกณฑ์ในการสุ่ม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเพศของครูผู้สอน
โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 2

เพศ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชาย	31	30
หญิง	61	59
รวม	92	89

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน จากครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ รายการ (Checklist) เกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะของครูจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเห็นครูต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (1987)

5 หมายถึง ความเห็นของครูต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความเห็นของครูต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนระดับมาก

3 หมายถึง ความเห็นของครูต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนระดับ

ปานกลาง

2 หมายถึง ความเห็นของครูต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนระดับน้อย

1 หมายถึง ความเห็นครูต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 60 ข้อ ประกอบด้วย 6 ด้าน

1. ด้านอาคารสถานที่ จำนวน 9 ข้อ

2. ด้านการเรียนการสอน จำนวน 13 ข้อ

3. ด้านการให้บริการผู้เรียน จำนวน 10 ข้อ

4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน จำนวน 8 ข้อ

5. ด้านการจัดกิจกรรม จำนวน 10 ข้อ
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน จำนวน 10 ข้อ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดเอกสารงานวิจัยของ Astin (1971) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โดยศึกษารูปแบบรายละเอียดของเครื่องมือจากงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและปรับปรุงแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน ทั้ง 6 ด้าน นำแบบสอบถามปรึกษาประธานควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้
 3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบให้คำแนะนำและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข
 4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นครั้งแรกให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับงานวิจัย จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบภาษาและความถูกต้องทางวิชาการ และความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตลอดจนคำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิ มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบไปด้วย
 - 4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.2 ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.3 ดร.สำอางค์ สุดสอาด ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเกาะโพธิ์ (วันครู 2500) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมายให้ชัดเจน และใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) โดยกำหนดไว้ดังนี้

ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1

ถ้าเห็นว่าไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

ถ้าเห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมารวมกัน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ถ้าดัชนีสอดคล้องสูงกว่า .50 ถือว่า อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านั้นต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยวิธีหาค่าสัมพัทธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .34-.77

6. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .98

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1.2 ทำเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยกำหนดวันในการขอรับแบบสอบถามคืน

2. การจัดทำข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ผู้วิจัยดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณ แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการแปลความหมายคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ความหมายคะแนนเฉลี่ยคำตอบ แล้วแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 30)

- 4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนักงาน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครู สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนักงาน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครู สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมาย ผู้วิจัย จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงเอฟ (F -Distribution)
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงที (t -Distribution)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการยอมรับนัยสำคัญ (Probability)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน (Mean square)
SS	แทน	ค่าผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง (Sum of squares)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครู

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความเห็นครูต่อจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกเป็น โดยรวมและรายข้อ ดังปรากฏผลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ

สถานภาพ	n = 89	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	30	33.70
หญิง	59	66.30
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	46	51.70
5-10 ปี	27	30.30
มากกว่า 10 ปี	16	18.00
วิทยฐานะ		
ไม่มีวิทยฐานะ	46	51.70
ชำนาญการ	16	18.00
ชำนาญการพิเศษขึ้นไป	27	30.30
รวม	89	100.00

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ

33.70 และเพศหญิง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 66.30 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่ไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 ครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 และครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครู จำแนกเป็น โดยรวมและรายข้อ ดังปรากฏผลในตารางที่ 3-9

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน	<i>n</i> = 89		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านอาคารสถานที่	3.71	0.50	มาก	3
2. ด้านการเรียนการสอน	3.58	0.57	มาก	6
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	3.72	0.60	มาก	2
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน	3.75	0.54	มาก	1
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	3.64	0.68	มาก	4
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.62	0.61	มาก	5
รวม	3.66	0.53	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง

ความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการให้บริการผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่ ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 2 ด้านอาคารสถานที่

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่	<i>n</i> = 89		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. โรงเรียนจัดเตรียมห้องเรียนไว้สำหรับนักเรียนอย่าง เหมาะสม	3.58	0.89	มาก	7
2. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมได้ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้	3.72	0.72	มาก	6
3. ความสะดวกปลอดภัยในการเดินทางระหว่างอาคาร ในบริเวณ โรงเรียน	3.75	0.77	มาก	4
4. ความสะอาดของห้องเรียน ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ ภายในโรงเรียน	3.82	0.65	มาก	3
5. ความเหมาะสมของที่ตั้งอาคาร	4.11	0.80	มาก	1
6. ความเหมาะสมของการจัดที่นั่งในห้องเรียน	3.30	1.15	ปานกลาง	9
7. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่จอดรถ	3.84	0.67	มาก	2
8. ที่นั่งพักผ่อนภายใน โรงเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.72	0.77	มาก	5
9. ความสะอาด ปลอดภัย โปร่ง นำเรียนของห้องปฏิบัติการ	3.55	0.88	มาก	8
รวม	3.71	0.50	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านความเหมาะสมของการจัดที่นั่งในห้องเรียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความเหมาะสมของที่ตั้งอาคาร ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่จอดรถ และความสะอาดของห้องเรียน ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ ภายในโรงเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความเหมาะสมของการจัดที่นั่งในห้องเรียน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 2 ด้านการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านการเรียนการสอน	<i>n</i> = 89		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนแต่ละ รายวิชา	3.66	0.82	มาก	6
2. ความเหมาะสมของหลักสูตรสถานศึกษากับสภาพท้องถิ่น	3.58	0.82	มาก	8
3. ครูผู้สอน สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างนักเรียน และให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง	3.61	0.87	มาก	7
4. การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ของครูผู้สอนกับ การเรียนการสอน	3.67	0.78	มาก	4
5. การสอดแทรกคุณธรรมในระหว่างจัดการเรียนการสอน	3.88	0.89	มาก	1
6. ความเหมาะสมของตาราง เอกสารการเรียน สื่อ ประกอบการเรียนการสอน	3.57	0.95	มาก	9
7. ครูผู้สอนมีความพร้อมในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ การเรียนการสอนให้นักเรียน	3.24	1.05	ปานกลาง	13
8. ครูผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักเรียน	3.82	0.78	มาก	2
9. ครูผู้สอนมีความเอาใจใส่ดูแลนักเรียน	3.75	0.87	มาก	3
10. ความเหมาะสมในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน	3.49	0.84	ปานกลาง	12
11. ความสามารถของครูผู้สอนทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนา ความคิด	3.50	0.92	มาก	11
12. ครูผู้สอนใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลาย และทันสมัย	3.51	0.92	มาก	10
13. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของครูผู้สอน	3.66	0.78	มาก	5
รวม	3.58	0.57	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการเรียนการสอน โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ครูผู้สอนมีความพร้อมในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน การสอนให้นักเรียน และความเหมาะสมในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ การสอดแทรกคุณธรรม ในระหว่างจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักเรียน และครูผู้สอนมีความเอาใจใส่ ดูแลนักเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ครูผู้สอนมีความพร้อมในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน การสอนให้นักเรียน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 ด้านการให้บริการผู้เรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านการให้บริการผู้เรียน	<i>n</i> = 89		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาของครูแนะแนว	3.72	0.80	มาก	4
2. ความยุติธรรมในการพิจารณาจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักเรียน	3.63	0.77	มาก	9
3. ความสะดวกในการบริการสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน	3.85	0.87	มาก	1
4. ความสะดวกในการให้บริการห้องสมุด	3.75	0.96	มาก	3
5. ความสะดวกปลอดภัยของรถรับส่งนักเรียน	3.68	0.89	มาก	7
6. ความสะอาดของน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดบริการนักเรียน	3.65	0.88	มาก	8
7. ความสะอาดถูกสุขลักษณะของห้องน้ำสำหรับนักเรียน	3.71	0.86	มาก	5
8. ความสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหารโรงเรียน	3.61	1.07	มาก	10
9. ความสะดวก รวดเร็วในการบริการของเจ้าหน้าที่ห้องพยาบาล	3.71	0.95	มาก	6
10. ความเหมาะสมของการจัดบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย	3.82	0.73	มาก	2
รวม	3.71	0.60	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการให้บริการผู้เรียน โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความสะดวกในการบริการสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน ความเหมาะสมของการจัดบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความสะดวกในการให้บริการห้องสมุด ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหารโรงเรียน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน	<i>n</i> = 89		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.81	0.99	มาก	3
2. นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รักการทำงาน	4.08	0.69	มาก	1
3. นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รู้จักการทำงานเป็นทีม	3.65	0.87	มาก	6
4. นักเรียนมีความสนุกสนาน เพลิดเพลินในการเรียนรู้	3.80	0.76	มาก	4
5. การจัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน	3.65	0.91	มาก	7
6. นักเรียนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม	3.43	0.82	ปานกลาง	8
7. นักเรียนนำความรู้ ความเข้าใจจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.85	0.89	มาก	2
8. นักเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะพื้นฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	3.71	0.84	มาก	5
รวม	3.75	0.54	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รักการทำงาน นักเรียนนำความรู้ ความเข้าใจจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนที่หลากหลาย ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	<i>n</i> = 89		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างเต็มที่	3.84	0.86	มาก	2
2. ความร่วมมือของนักเรียน ในการจัดกิจกรรมร่วมกัน	3.92	0.77	มาก	1
3. ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน	3.67	0.93	มาก	3
4. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการจัดกิจกรรมของนักเรียน	3.60	0.89	มาก	7
5. ความเหมาะสมของประเภทกิจกรรมกับความสนใจของนักเรียน	3.57	0.96	มาก	9
6. การสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	3.62	0.97	มาก	6
7. การจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์มากกว่าเดิม	3.33	1.02	ปานกลาง	10
8. ความมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่ักเรียน	3.62	0.90	มาก	5

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	<i>n</i> = 89		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
9. โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนจัดกิจกรรมภายในห้องหรือระดับชั้น	3.67	0.98	มาก	4
10. ความหลากหลายของกิจกรรมพัฒนานักเรียนในแต่ละปีการศึกษา	3.57	0.95	มาก	8
รวม	3.64	0.68	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพหุสนิกม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น การจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์มากกว่าเดิม อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความร่วมมือของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกัน โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างเต็มที่ และความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน ส่วนลำดับสุดท้ายได้แก่ การจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์มากกว่าเดิม

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพหุสนิกม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	<i>n</i> = 89		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน	3.56	0.99	มาก	9
2. ความรักสามัคคีระหว่างเพื่อนนักเรียน	3.58	0.82	มาก	7
3. ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง	3.61	0.87	มาก	5

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	<i>n</i> = 89		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
4. การช่วยเหลือด้านการเรียนระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน	3.67	0.78	มาก	4
5. ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน	3.88	0.89	มาก	1
6. การยอมรับการตักเตือนระหว่างเพื่อนนักเรียน	3.57	0.95	มาก	8
7. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อ กลุ่มเพื่อนนักเรียน	3.25	1.05	ปานกลาง	10
8. ความรู้สึกผูกพันของนักเรียนต่อเพื่อนร่วมสถาบัน	3.82	0.78	มาก	2
9. ความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียง และภาพลักษณ์ของโรงเรียน	3.75	0.87	มาก	3
10. ความรู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้รวมกลุ่มกัน กับเพื่อนนักเรียน	3.59	0.84	มาก	6
รวม	3.62	0.61	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่มเพื่อนนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน ความรู้สึกผูกพันของนักเรียนต่อเพื่อนร่วมสถาบัน และความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่มเพื่อนนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครูจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ ดังปรากฏผลในตารางที่ 10-15

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	เพศ							
	ชาย				หญิง			
	<i>n</i> = 30		<i>n</i> = 59		<i>n</i> = 30		<i>n</i> = 59	
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	3.71	0.51	มาก	3	3.70	0.50	มาก	2
2. ด้านการเรียนการสอน	3.56	0.64	มาก	6	3.59	0.54	มาก	6
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	3.72	0.59	มาก	2	3.71	0.62	มาก	1
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง ความมุ่งหวังของผู้เรียน	3.83	0.53	มาก	1	3.70	0.55	มาก	3
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	3.68	0.73	มาก	4	3.62	0.65	มาก	5
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.57	0.67	มาก	5	3.64	0.58	มาก	4
รวม	3.67	0.59	มาก		3.66	0.50	มาก	

จากตารางที่ 10 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ

ครูเพศชาย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวัง
ของผู้เรียน ด้านการให้บริการผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่ ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการเรียน
การสอน

ครูเพศหญิง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านอาคาร
สถานที่ และด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่
ด้านการเรียนการสอน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	เพศ				<i>t</i>	<i>p</i>
	ชาย		หญิง			
	<i>n</i> = 30		<i>n</i> = 59			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านอาคารสถานที่	3.71	0.51	3.70	0.50	.11	.91
2. ด้านการเรียนการสอน	3.56	0.64	3.59	0.54	-.25	.81
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	3.72	0.59	3.71	0.62	.06	.95
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง ความมุ่งหวังของผู้เรียน	3.83	0.53	3.70	0.55	1.07	.29
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	3.68	0.73	3.62	0.65	.41	.68
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.57	0.67	3.64	0.58	-.50	.62
รวม	3.67	0.59	3.66	0.50	.11	.92

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน											
	ต่ำกว่า 5 ปี				5-10 ปี				มากกว่า 10 ปี			
	<i>n</i> = 46				<i>n</i> = 27				<i>n</i> = 16			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	3.71	0.48	มาก	2	3.66	0.50	มาก	1	3.77	0.59	มาก	3
2. ด้านการเรียนการสอน	3.56	0.61	มาก	6	3.55	0.56	มาก	6	3.68	0.51	มาก	6
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	3.71	0.59	มาก	3	3.63	0.63	มาก	3	3.87	0.60	มาก	1
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน	3.80	0.54	มาก	1	3.65	0.56	มาก	2	3.75	0.52	มาก	5
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	3.62	0.72	มาก	4	3.61	0.65	มาก	4	3.77	0.63	มาก	4
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.59	0.64	มาก	5	3.59	0.62	มาก	5	3.77	0.52	มาก	2
รวม	3.66	0.57	มาก		3.61	0.49	มาก		3.76	0.63	มาก	

จากตารางที่ 12 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการให้บริการผู้เรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน

ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน และด้านการให้บริการผู้เรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน

ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ

โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	แหล่งข้อมูล	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.07	.25	.78
	ภายในกลุ่ม	86	22.12	0.26		
	รวม	88	22.25			
2. ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.09	.28	.76
	ภายในกลุ่ม	86	28.74	0.33		
	รวม	88	28.92			
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.58	0.29	.79	.45
	ภายในกลุ่ม	86	31.50	0.37		
	รวม	88	32.07			

ตารางที่ 13 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	แหล่งข้อมูล	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง ความมุ่งหวังของผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.42	0.21	.70	.50
	ภายในกลุ่ม	86	25.46	0.30		
	รวม	88	25.87			
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	.34	.71
	ภายในกลุ่ม	86	39.84	0.46		
	รวม	88	40.16			
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.44	0.22	.58	.56
	ภายในกลุ่ม	86	32.36	0.38		
	รวม	88	32.80			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.24		.43	.66
	ภายในกลุ่ม	86	24.64			
	รวม	88	24.89			

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวิทยฐานะ

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	วิทยฐานะ											
	ไม่มีวิทยฐานะ				ชำนาญการ				ชำนาญการพิเศษขึ้นไป			
	<i>n</i> = 46				<i>n</i> = 16				<i>n</i> = 27			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	3.71	0.48	มาก	2	3.68	0.52	มาก	3	3.71	0.55	มาก	2
2. ด้านการเรียนการสอน	3.56	0.61	มาก	6	3.53	0.50	มาก	6	3.64	0.57	มาก	5
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	3.71	0.59	มาก	3	3.71	0.64	มาก	2	3.72	0.62	มาก	1
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน	3.80	0.54	มาก	1	3.68	0.57	มาก	4	3.69	0.53	มาก	3
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	3.62	0.72	มาก	4	3.73	0.62	มาก	1	3.63	0.65	มาก	6
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.59	0.64	มาก	5	3.59	0.56	มาก	5	3.69	0.60	มาก	4
รวม	3.66	0.57	มาก		3.65	0.47	มาก		3.68	0.52	มาก	

จากตารางที่ 14 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า

ครูที่ไม่มีวิทยฐานะ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการให้บริการผู้เรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน

ครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านการให้บริการผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่ ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน

ครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครู จำแนกตามวิทยฐานะ

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	p
1. ด้านอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	0.18	0.09	1.73	.18
	ภายในกลุ่ม	86	13.88	0.05		
	รวม	88	14.06			
2. ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.14	0.07	.21	.81
	ภายในกลุ่ม	86	28.78	0.34		
	รวม	88	28.92			
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.11	0.05	.96	.38
	ภายในกลุ่ม	86	15.01	0.06		
	รวม	88	15.12			

ตารางที่ 15 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	แหล่งข้อมูล	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง ความมุ่งหวังของผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.31	0.16	.53	.59
	ภายในกลุ่ม	86	25.56	0.30		
	รวม	88	25.87			
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	.17	.84
	ภายในกลุ่ม	86	39.99	0.47		
	รวม	88	40.16			
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.09	.25	.78
	ภายในกลุ่ม	86	32.61	0.38		
	รวม	88	32.80			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.04	0.02	.46	.64
	ภายในกลุ่ม	86	10.68	0.04		
	รวม	88	10.72			

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่ม พนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 89 คน จากตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .34-.77 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 และสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง ความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการให้บริการผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่ ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน

1.1 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านความเหมาะสมของการจัดที่นั่งในห้องเรียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความเหมาะสมของที่ตั้งอาคาร ความเป็นระเบียบ

เรียบร้อยของสถานที่จอดรถ และความสะอาดของห้องเรียน ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ ภายในโรงเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความเหมาะสมของการจัดที่นั่งในห้องเรียน

1.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ครูผู้สอนมีความพร้อมในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้นักเรียน และความเหมาะสมในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ การสอดแทรกคุณธรรมในระหว่างจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักเรียน และครูผู้สอนมีความเอาใจใส่ดูแลนักเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ครูผู้สอนมีความพร้อมในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้นักเรียน

1.3 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการให้บริการผู้เรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความสะดวกในการบริการสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน ความเหมาะสมของการจัดบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความสะดวกในการให้บริการห้องสมุด ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหารโรงเรียน

1.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รักการทำงาน นักเรียนนำความรู้ ความเข้าใจจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม

1.5 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น การจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์มากกว่าเดิม อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความร่วมมือของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกัน โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างเต็มที่ และความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์มากกว่าเดิม

1.6 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ความเอื้อเพื่อเพื่อนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่มเพื่อนนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน ความรู้สึกผูกพันของนักเรียนต่อเพื่อนร่วมสถาบัน และความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความเอื้อเพื่อเพื่อนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่มเพื่อนนักเรียน

2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีประเด็นอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการให้บริการผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่ ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหวังของผู้เรียน ในส่วนของการจัดให้บริการในด้านต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมด้านอาคาร สถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ เลิศรุ่งโรจน์ (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัด

สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมานพ งามสุวรรณ (2542) ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกแต่ละด้านและรวม จำแนกตามเพศของนักเรียน และสถานที่ตั้งของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชย์ วิจิตร โสภากา (2546) วิจัยเรื่อง การจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอนใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสงจังหวัด สุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูในการจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผล ต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านบุคลากรมีส่วนร่วม ปรากฏว่า ทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติมาก ทุกรายการ

1.1 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านความเหมาะสมของการจัดที่นั่งในห้องเรียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความเหมาะสมของที่ตั้งอาคาร ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของสถานที่จอดรถ และความสะอาดของห้องเรียน ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ ภายใน โรงเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความเหมาะสมของการจัดที่นั่งในห้องเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมในด้านอาคารสถานที่ ทั้งในเรื่องของการจัดตั้งอาคารสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสถานที่สำหรับจอดรถก็มีความสำคัญ ในการที่จะบ่งบอกถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน รวมไปถึง สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่มีความสะอาด เรียบร้อย พร้อมทั้งจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณิษฐ์ วรหาคำ (2554) ได้ทำการศึกษา การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัด สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นของครูด้านอาคารสถานที่ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเดชา อมรมณี (2556) ได้ทำการศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูและ

ผู้บริหารที่มีต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดอ่างทอง ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของมีมี สัจจกมล (2548) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของโรงเรียนหอวัง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูนักเรียน โรงเรียนหอวัง จำนวน 580 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพหุวัฒนธรรม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ครูผู้สอนมีความพร้อมในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้นักเรียน และความเหมาะสมในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ การสอดแทรกคุณธรรมในระหว่างจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักเรียน และครูผู้สอนมีความเอาใจใส่ดูแลนักเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ครูผู้สอนมีความพร้อมในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้นักเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมในด้านการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก โดยมุ่งเน้นในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการสอดแทรกคุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม นอกจากนี้ครูผู้สอนยังสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ดี โดยการสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน รวมไปถึงการดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dorian (1992) ได้ทำการวิจัยเรื่อง หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาการรับรู้และการสอนของครูเมืองเซอร์ฟอร์ดเชอร์และเวอนใน ประเทศอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดว่าสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยพัฒนาเด็ก ๆ ให้เกิดความตระหนักในเรื่องสิ่งแวดล้อมในการแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม ครูส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ยากในการนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติจริงที่โรงเรียน เพราะการปฏิบัตินั้นมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของวิกรม ทิพย์วิบูลย์ชัย (2548) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนนิลประพันธ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในแต่ละระดับชั้นการศึกษา ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 220 คน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนนิลประพันธ์ ด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชัย

วิจิตร โสภากา (2546) วิจัยเรื่อง การจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครู ในการจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านการเรียนการสอน ปรากฏว่า ทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติมาก

1.3 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการให้บริการผู้เรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความสะดวกในการบริการสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน ความเหมาะสมของการจัดบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความสะดวกในการให้บริการห้องสมุด ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความสะอาด ถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหารโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมในด้านการให้บริการผู้เรียนเป็นอย่างมาก โดยมุ่งเน้นในเรื่องของการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเรื่องที่สำคัญ คือ การอำนวยความสะดวกในสหกรณ์ร้านค้า เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียน อีกทั้งยังก่อให้เกิดความเรียบร้อยภายในโรงเรียน และยังรวมไปถึงการรักษาความปลอดภัยให้กับนักเรียน โดยจัดห้องสุขภาพให้สะอาดและมีครูที่มีความเชี่ยวชาญดูแล รวมไปถึงบรรยากาศในห้องสมุด ซึ่งถือได้ว่ามีส่วนสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชัช วิจิตร โสภากา (2546) วิจัยเรื่อง การจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสงจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูในการจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านการให้บริการผู้เรียน ปรากฏว่า ทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรศนีย์ วรหาคำ (2554) ได้ทำการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน วัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นของครูด้านการให้บริการผู้เรียนในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเดชา อมรมณี (สืบจันทร์) (2556) ได้ทำการศึกษา การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทอง

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอ่างทอง ด้านการให้บริการผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

1.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน
โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์
และสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้
นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รักการทำงาน นักเรียนนำความรู้ ความเข้าใจจากการเรียน
ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมในด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน
เป็นอย่างมาก เนื่องจากครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานร่วมกับ
ผู้อื่น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข
สอดคล้องกับงานวิจัยของวิกรม ทิพย์วิบูลย์ชัย (2548) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและความคาดหวัง
ของผู้ปกครองในด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนนิลประพันธ์ เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในแต่ละระดับชั้นการศึกษา
ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 220 คน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครอง
มีความพึงพอใจการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนนิลประพันธ์ ด้านการจัดการศึกษา
เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชัย วิจิตร โสภา
(2546) วิจัยเรื่อง การจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ
ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา อำเภอพระแสง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูในการจัดสิ่งแวดล้อม
ที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน
ปรากฏว่า ทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของมิมิ สัจจกมล (2548) วิจัยเรื่อง
ความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของ โรงเรียนหอวัง
กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูนักเรียนโรงเรียนหอวัง จำนวน 580 คน ผลการวิจัย พบว่า
ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนอง
ความมุ่งหวังของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

1.5 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น การจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์มากกว่าเดิม อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความร่วมมือของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกัน โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างเต็มที่ และความร่วมมือสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์มากกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมในด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากครูจัดกิจกรรมที่มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือในชั้นเรียน โดยการร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และที่สำคัญ คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างเต็มที่ และให้ความร่วมมือสระกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ เลิศรุ่งโรจน์ (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมานพ งามสุวรรณ (2542) ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกแต่ละด้านและรวม จำแนกตามเพศของนักเรียน และสถานที่ตั้งของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชัช วิจิตรโสภณ (2546) วิจัยเรื่อง การจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูในการจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ในด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนปรากฏว่า ทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติมากทุกรายการ

1.6 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่มเพื่อนนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความสามารถในการทำงาน

เป็นกลุ่มของนักเรียน ความรู้สึกผูกพันของนักเรียนต่อเพื่อนร่วมสถาบัน และความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่มเพื่อนนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมในด้านสังคมกลุ่มเพื่อนเป็นอย่างมาก เนื่องจากครูมองว่าปัจจัยสำคัญที่จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน กลุ่มเพื่อน เพราะในปัจจุบันนักเรียนมักจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดการยอมรับในกลุ่มเพื่อน และความรู้สึกผูกพันของนักเรียนต่อเพื่อนร่วมสถาบันจะทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดี เกิดความร่วมมือร่วมใจในการรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชัช วิจิตรโสภา (2546) วิจัยเรื่อง การจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูในการจัดสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ปรากฏว่า ทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของทรศนีย์ วรหัทธำ (2554) ได้ทำการศึกษาการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นของครูด้านสังคมกลุ่มเพื่อนในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเดชา อมรมณี (สืบจันทร์) (2556) ได้ทำการศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดอ่างทอง ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับมาก

2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศเป็นตัวแปรที่สำคัญซึ่งมีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนพันธ์ แก้วประทีป (2547, หน้า 67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนทัพยาพิทยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนทัพยาพิทยา ตามความคิดเห็นของผู้เรียนของเพศชายและเพศหญิง ทั้งโดยรวมแล้วรายด้านเกือบทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น

ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนเพศหญิง มีความคิดเห็นว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมสูงกว่าผู้เรียนเพศชาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของจกกล เทิดประสิทธิ์กุล (2542, หน้า 55) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อม โรงเรียนของนักศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค.) พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาชายและนักศึกษาคหหญิงที่มีต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี-เทค) รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเพราะประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นตัวแปรที่สำคัญ ซึ่งมีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพราะบุคคลแต่ละคนย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ เลิศรุ่งโรจน์ (2546) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมควิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมควิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) ของครูไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเดชา อมรมณี (สืบจันทร์) (2556) ได้ทำการศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครู จำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเพราะวิทยฐานะ เป็นตัวแปรที่สำคัญ ซึ่งมีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพราะบุคคล แต่ละคนย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ เลิศรุ่งโรจน์ (2546) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมควิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมควิทยา (ศรีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์) ของครูไม่มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเดชา อมรมณี (สืบจันทร์) (2556) ได้ทำการศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของทรศนีย์ วรารักษ์คำ (2554)

ได้ทำการศึกษาการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม จำแนกตามตำแหน่ง วิทยฐานะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เพื่อให้สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพันธนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรคำนึงถึงความเหมาะสมของการจัดที่นั่งในห้องเรียน และความสะอาด ปลอดภัย โปร่ง นำเรียนของห้องปฏิบัติการ
2. ด้านการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรมีความพร้อมในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้นักเรียน และความเหมาะสมในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน โรงเรียนควรคำนึงถึงความสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหาร โรงเรียน และความยุติธรรมในการพิจารณาจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักเรียน
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน โรงเรียนควรฝึกให้นักเรียนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อม และการจัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน
5. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์มากกว่าเดิม และความเหมาะสมของประเภทกิจกรรมกับความสนใจของนักเรียน
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โรงเรียนควรปลูกฝังความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่มเพื่อนนักเรียน และการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพันธนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการเรียนการสอน
2. ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพันธนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการเรียนรู้จากหนังสือ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2540). เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- กองวิจัยการศึกษา. (2545). การศึกษาคูณลักษณะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กันยา สุวรรณแสง. (2546). จิตวิทยาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- กิตยวดี บุญเชื้อ, ปิदनันท์ สุทธสาร, สุนทร ช่วงสุนิช และวิภา ตันจุลพงศ. (2540). ทฤษฎี
การเรียนรู้ที่มีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คำตัน วิชัยคำจร. (2548). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนานักเรียนใน
สถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2.
ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จกมล เทิดประเสริฐกุล. (2542). ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนของนักศึกษาโรงเรียน
เทคโนโลยีภาคตะวันออก (อ.เทค.). งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรินทร์ วงษ์วิวัฒน์วุฒิ. (2543). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยสารพัดช่าง
กลุ่มภาคตะวันออก. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉลิมพล พันธุ์บัว. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านแรงจูงใจ และการติดต่อสื่อสาร
กับบทบาทของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหา
บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชะลอ ไกรทอง. (2547). *พรรณนะของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา*
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ชุตินาด อินทร์พวง. (2549). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สำนักงาน*
เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐปภัทร์ ชัยวัฒน์ โชติ. (2556). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านบึง*
“มนูญวิฑานาคาร” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐมนต์ ปัญจวิณิน. (2553). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านไร่จันดี*
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงศนีย์ วรหาลำ. (2554). *การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียน*
วัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนพันธ์ แก้วประทีป. (2547). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนทัพพระยาพิทยา*
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระงั่ว เขต 2 กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว.
 งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ นทีวุฒิกุล. (2521). *การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). *หลักการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- นรา สมประสงค์ และเสรี ลาซโรจน์. (2546). *การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา*
ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดการศึกษา หน่วยที่ 9 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- นิชานันท์ ชูดวงแก้ว. (2550). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละโวทัย เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- นิลวรรณ วัฒนา. (2556). *สภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลำปางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- บำรุง กัดเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2543). *วิธีการสอนทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พิมพ์ศ.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*
- ปรัชญา เวสารัชช. (2545). *หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.*
- พระมหาเดชา อมรมณี (สืบจันทร์). (2556). *การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- พระมหาอำนาจครองบุญ. (2547). *การศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พิทักษ์ สมาน. (2547). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 จังหวัดละโวทัย. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- มานพ งามสุวรรณ. (2542). *ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- มารีสา ธรรมมะ. (2545). *ความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- มีมี สัจจกมล. (2548). ความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของโรงเรียนหอวัง กรุงเทพมหานคร. ม.ป.ท.
- วรรณระเบียบ บุญเกิด. (2550). สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. ม.ป.ท.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แอล ที เพรส.
- วิกรม ทิพย์วิบูลย์ชัย. (2548). ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนนิลประพันธ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2535). การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในเอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงเรียนและชุมชน หน่วยที่ 11. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิวราช.
- วิจิตร อาวะกุล. (2542). เทคนิคมนุษยสัมพันธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.
- วิชาญ สุวรรณวงศ์. (2549). การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเบญจมรังษฤษฎี ตามการรับรู้ของครู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิรัตน์ บัวขาว. (2543). การเตรียมคนและพัฒนาคนเข้าสู่ยุคปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ, 3(5), 24.
- วีระ ค้างแก้ว. (2544). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริประภา วงศ์ษา. (2556). ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังษฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษา ฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2543). การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน. เชียงใหม่: คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- สถุณา บุญธรรม. (2551). *สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี*. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สมชาย จำปานิล. (2545). *การจัดตั้งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สัมมา วรรณิชย์. (2553). *ภาวะผู้นำของผู้บริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. (2559). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559*. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. (2560). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. ม.ป.ท.
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2556). *แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2556-2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สุชา จันทร์เอม. (2542). *จิตวิทยาวัยรุ่น: การวิจัยเรื่องการกระทำผิดของเด็กและวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุดใจ ศรีบุญเรือง. (2544). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนปราจิณราษฎร์บำรุง จังหวัดปราจีนบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันท์ สุขสวัสดิ์. (2552). *สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ในทัศนะของนักศึกษาแพทย์*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพิชัย วิจิตรโสภณ. (2546). *การจัดตั้งแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในโนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุภัชรินทร์ เทียงธรรม. (2545). *สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทคนิคพานิชยการสัตหีบจังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อนันต์ นามทองตัน. (2554). *บรรยากาศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอกอนสาน จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อนันต์ ภูมวรรณ. (2517). *การจัดกิจกรรมนิติตในวิทยาลัยวิชาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันต์ เลาหทวีกุล. (2544). *ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ระยองวิทยาคม อำเภอมือง จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2533). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรรถสิทธิ์ สุทธิวาริ. (2550). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนในโครงการ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน อำเภอลำปาง จังหวัดตราด*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรุณชัย กัณทภา. (2548). *การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อาคม รุ่งสิงาม. (2550). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนคลองน้ำใส วิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อาภาภรณ์ พายสำโรง. (2552). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนพรพวงษ์กุล จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำนาจ เลิศรุ่งโรจน์. (2549). *ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์”*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุดมศักดิ์ มุนิกานนท์. (2540). *รายงานผลการประเมินโครงการเรื่อง การพัฒนาบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อม โรงเรียนแม่จันวิทยาคม จังหวัดเชียงราย*. ม.ป.ท.

- อุมาพร ตรังสมบัติ. (2543). *ปัญหาการเรียนและเทคนิคช่วยให้ลูกเรียนดี*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- Astin, A. W. (1968). *The college environment*. New York: America Council on Education.
- Astin, A. W. (1971). *The college environment* (2nd ed.). New York: America Council on Education.
- Bloom, B. S. (1982). *Human characteristic and school learning*. New York: McGraw-Hill.
- Brook, L. G. (1964). *The modern university*. London: Andre Deutsch.
- Brown, E. (1975). Student-parent evaluation of higher education purpose. *Dissertation Abstracts International*, 36(1), 140-A.
- Buchett, B. M. (2001, February). A description study of fourth, fifth and sixth grade student: attitude related to environmental problem. *Dissertation Abstract International*, 12, 1246-A.
- Campisano, F. A. (1992). A theoretical model for the effects of the school work environment in jesuit high schools. *Dissertation Abstracts International Item*, 54(01).
- Davidson, D. (1974). Learning mathematic in group situation. *The Mathematics Teacher*, 67(1), 101-106.
- Decoster, D. A. (1971). Some effect of different classroom conditions upon interpersonal relationship, personal adjustment and achievement for college freshmen. *Dissertation Abstracts International*, 36(11), 5789-A.
- Dorian. (1992). Environmental education in the primary school curriculum: an investigation into teachers perception and practice in Herfordshire and Avon. *Dissertation Abstracts International*, 51(12).
- Frederick, R. W. (1966). *The third curriculum*. New York: Appleton Century-Crofts.
- Gotlied, W. P., & Hodgkins, H. L. (1963). College student attitude change. *School Review*, 71(2), 226-289.
- Harold, W. (1964). Personality change in college student. In *College and character*. New York: Nevitt Stanford.

- Ivancerich, J. M., & Mattesson, M. T. (1987). *Organizational behavior and management*. Singapore: McGraw-Hill.
- Krasner, L., & Leonard, V. P. (1974). Behavior influence and personality. In *The social matrix of human action*. New York: Holt, Rinehart & Winton.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1987). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Mackown, H. G. (1956). *Extracurricular activities*. New York: McGraw-Hill.
- McVey, G. F. (1989). *Learning environment*. Oxford: Pergamon.
- Muller, K. H. (1961). *Student personnel work in higher education*. New York: American Council on Education.
- Perdu, S. V. (2007, March). Person-environment congruence, self efficacy and environmental identify in relation to job satisfaction. *Dissertation Abstracts International*, 44(1), 29-39.
- Peterson, J. S. (1966). Some observation on superior student. *Journal of Education Sociology*, 35(4), 172.
- Walbery, H. J. (1987). Psychological environment. In *The international encyclopedia teaching and teacher educational*. Oxford: Pergamon Press.
- Workman, J. E., & Freeburg, B. W. (2006). Safety and security in a school environment: The role of dress code policies. *Journal of Family and Consumer Science*, 98(2), 19-24.
- Wrenn, G. C. (1951). *Student personal work in college: With emphasis and counseling and group experiences*. New York: Ronald Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ.6218.8/ ว.1023

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ. ชลบุรี 20131

31 ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นางสาวแพรวไพลิน คชา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58990070 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพหุชนิกม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ.6218.8/ ว.1024

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ. ชลบุรี 20131

3 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นางสาวแพรวไพลิน คชา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58990070 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ.6218.8/ ว.1025

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ. ชลบุรี 20131

5 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวแพรวไพลิน คชา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58990070 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.การดี อนันต์นาวิ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนในเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

2. แบบสอบถามนี้จะใช้เป็นข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น และจะเสนอผลการศึกษาในภาพรวม จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม คำตอบของท่านจะได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นความลับ

3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด แต่ละข้อเลือกตอบเพียงระดับเดียวเท่านั้น

4. การตอบแบบสอบถามของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดการศึกษา สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่สำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อบุคลากรของท่านและทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

นางสาวแพรวไพลิน กษา

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนที่ 1

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครู

ในกลุ่มพันธนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ท่านเลือกเพียงคำตอบเดียว

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

 ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี มากกว่า 10 ปี

3. วิทยฐานะ

 ไม่มีวิทยฐานะ ชำนาญการ ชำนาญการพิเศษขึ้นไป

ส่วนที่ 2

แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่านตามความเป็นจริง โดยค่าคะแนนต่าง ๆ มีความหมาย ดังนี้

- 5 แสดงว่า มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนระดับมากที่สุด
4 แสดงว่า มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนระดับมาก
3 แสดงว่า มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนระดับปานกลาง
2 แสดงว่า มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนระดับน้อย
1 แสดงว่า มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ก	ความมั่นคง แข็งแรงของสถานที่ภายในโรงเรียน	✓				
ข	ความสะอาด สงบ ร่มรื่น ภายในบริเวณโรงเรียน			✓		

คำอธิบาย

ข้อ ก ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นหมายเลข 5 แสดงว่า มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนเกี่ยวกับความมั่นคง แข็งแรงของสถานที่ภายในโรงเรียนระดับมากที่สุด

ข้อ ข ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น หมายเลข 3 มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนเกี่ยวกับความสะอาด สงบ ร่มรื่น ภายในบริเวณโรงเรียนระดับปานกลาง

ข้อ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านอาคารสถานที่						
1.	โรงเรียนจัดเตรียมห้องเรียนไว้สำหรับนักเรียนอย่างเหมาะสม					
2.	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมได้ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้					
3.	ความสะดวกปลอดภัยในการเดินทางระหว่างอาคารในบริเวณโรงเรียน					
4.	ความสะอาดของห้องเรียน ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ ภายในโรงเรียน					
5.	ความเหมาะสมของที่ตั้งอาคาร					
6.	ความเหมาะสมของการจัดที่นั่งในห้องเรียน					
7.	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่จอดรถ					
8.	ที่นั่งพักผ่อนภายในโรงเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
9.	ความสะอาด ปลอดภัย โปร่ง น่านเรียนของห้องปฏิบัติการ					
ด้านการเรียนการสอน						
10.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนแต่ละรายวิชา					
11.	ความเหมาะสมของหลักสูตรสถานศึกษากับสภาพท้องถิ่น					
12.	ครูผู้สอน สอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างนักเรียน และให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง					
13.	การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ของครูผู้สอนกับการเรียนการสอน					
14.	การสอดแทรกคุณธรรมในระหว่างจัดการเรียนการสอน					
15.	ความเหมาะสมของตาราง เอกสารการเรียน สื่อประกอบการเรียนการสอน					
16.	ครูผู้สอนมีความพร้อมในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้นักเรียน					
17.	ครูผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักเรียน					
18.	ครูผู้สอนมีความเอาใจใส่ดูแลนักเรียน					

ข้อ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
19.	ความเหมาะสมในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน					
20.	ความสามารถของครูผู้สอนทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความคิด					
21.	ครูผู้สอนใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลายและทันสมัย					
22.	ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของครูผู้สอน					
	ด้านการให้บริการผู้เรียน					
23.	การให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาของครูแนะแนว					
24.	ความยุติธรรมในการพิจารณาจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักเรียน					
25.	ความสะอาดในการบริการสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน					
26.	ความสะอาดในการให้บริการห้องสมุด					
27.	ความสะอาดปลอดภัยของรถรับส่งนักเรียน					
28.	ความสะอาดของน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดบริการนักเรียน					
29.	ความสะอาดถูกสุขลักษณะของห้องน้ำสำหรับนักเรียน					
30.	ความสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหารโรงเรียน					
31.	ความสะอาด รวดเร็วในการบริการของเจ้าหน้าที่ห้องพยาบาล					
32.	ความเหมาะสมของการจัดบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย					
	ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน					
33.	นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
34.	นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รักการทำงาน					
35.	นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รู้จักการทำงานเป็นทีม					
36.	นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลินในการเรียนรู้					
37.	การจัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน					
38.	นักเรียนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม					
39.	นักเรียนนำความรู้ ความเข้าใจจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ข้อ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
40.	นักเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะพื้นฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร					
	ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน					
41.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างเต็มที่					
42.	ความร่วมมือของนักเรียน ในการจัดกิจกรรมร่วมกัน					
43.	ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน					
44.	ความเหมาะสมของช่วงเวลาการจัดกิจกรรมของนักเรียน					
45.	ความเหมาะสมของประเภทกิจกรรมกับความสนใจของนักเรียน					
46.	การสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน					
47.	การจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์มากกว่าเดิม					
48.	ความมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน					
49.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนจัดกิจกรรมภายในห้องหรือระดับชั้น					
50.	ความหลากหลายของกิจกรรมพัฒนานักเรียนในแต่ละปีการศึกษา					
	ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน					
51.	การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน					
52.	ความรักสามัคคีระหว่างเพื่อนนักเรียน					
53.	ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง					
54.	การช่วยเหลือด้านการเรียนระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน					
55.	ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน					
56.	การยอมรับการตักเตือนระหว่างเพื่อนนักเรียน					
57.	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่มเพื่อนนักเรียน					
58.	ความรู้สึกรักผูกพันของนักเรียนต่อเพื่อนร่วมสถาบัน					

ข้อ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
59.	ความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน					
60.	ความรู้สึกร่วมกันและสนุกสนานเมื่อได้รวมกลุ่มกันกับเพื่อนนักเรียน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ
เรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

เกณฑ์การแสดงความคิดเห็น

เมื่ออ่านข้อความแล้วกรุณาพิจารณาตรวจสอบว่าข้อความแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหา ข้อมูล และตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ข้อ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ			สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ด้านอาคารสถานที่					
1.	โรงเรียนจัดเตรียมห้องเรียนไว้สำหรับนักเรียนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00
2.	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมได้ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
3.	ความสะดวกปลอดภัยในการเดินทางระหว่างอาคารในบริเวณโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00
4.	ความสะอาดของห้องเรียน ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00
5.	ความเหมาะสมของที่ตั้งอาคาร	+1	+1	+1	1.00
6.	ความเหมาะสมของการจัดที่นั่งในห้องเรียน	+1	+1	+1	1.00
7.	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่จอดรถ	+1	+1	+1	1.00
8.	ที่นั่งพักผ่อนภายในโรงเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
9.	ความสะอาด ปลอดภัย โปร่ง น่าเรียนของห้องปฏิบัติการ	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ			สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ด้านการเรียนการสอน					
10.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนแต่ละรายวิชา	+1	+1	+1	1.00
11.	ความเหมาะสมของหลักสูตรสถานศึกษากับสภาพท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00
12.	ครูผู้สอน สอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างนักเรียน และให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	1.00
13.	การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ของครูผู้สอนกับการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00
14.	การสอดแทรกคุณธรรมในระหว่างจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00
15.	ความเหมาะสมของตาราง เอกสารการเรียน สื่อ ประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00
16.	ครูผู้สอนมีความพร้อมในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้นักเรียน	+1	+1	+1	1.00
17.	ครูผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
18.	ครูผู้สอนมีความเอาใจใส่ดูแลนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
19.	ความเหมาะสมในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน	+1	+1	+1	1.00
20.	ความสามารถของครูผู้สอนทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความคิด	+1	+1	+1	1.00
21.	ครูผู้สอนใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลาย และทันสมัย	+1	+1	+1	1.00
22.	ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของครูผู้สอน	+1	+1	+1	1.00
ด้านการให้บริการผู้เรียน					
23.	การให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาของครูแนะแนว	+1	+1	+1	1.00
24.	ความยุติธรรมในการพิจารณาจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักเรียน	+1	+1	+1	1.00
25.	ความสะอาดในการบริการสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ			สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
26.	ความสะดวกในการให้บริการห้องสมุด	+1	+1	+1	1.00
27.	ความสะดวกปลอดภัยของรถรับส่งนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
28.	ความสะอาดของน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดบริการนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
29.	ความสะอาดถูกสุขลักษณะของห้องน้ำสำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
30.	ความสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหาร โรงเรียน	+1	+1	+1	1.00
31.	ความสะดวก รวดเร็วในการบริการของเจ้าหน้าที่ห้องพยาบาล	+1	+1	+1	1.00
32.	ความเหมาะสมของการจัดบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	+1	+1	+1	1.00
ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน					
33.	นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	1.00
34.	นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รักการทำงาน	+1	+1	+1	1.00
35.	นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รู้จักการทำงานเป็นทีม	+1	+1	+1	1.00
36.	นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลินในการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
37.	การจัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
38.	นักเรียนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม	+1	+1	+1	1.00
39.	นักเรียนนำความรู้ ความเข้าใจจากการเรียนไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	1.00
40.	นักเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะพื้นฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00
ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน					
41.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างเต็มที่	+1	+1	+1	1.00
42.	ความร่วมมือของนักเรียน ในการจัดกิจกรรมร่วมกัน	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ			สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
43.	ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
44.	ความเหมาะสมของช่วงเวลาการจัดกิจกรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
45.	ความเหมาะสมของประเภทกิจกรรมกับความสนใจของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
46.	การสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	+1	+1	+1	1.00
47.	การจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์มากกว่าเดิม	+1	+1	+1	1.00
48.	ความมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่ักเรียน	+1	+1	+1	1.00
49.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนจัดกิจกรรมภายในห้องหรือระดับชั้น	+1	+1	+1	1.00
50.	ความหลากหลายของกิจกรรมพัฒนานักเรียนในแต่ละปีการศึกษา	+1	+1	+1	1.00
ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน					
51.	การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
52.	ความรักสามัคคีระหว่างเพื่อนนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
53.	ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง	+1	+1	+1	1.00
54.	การช่วยเหลือด้านการเรียนระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน	+1	+1	+1	1.00
55.	ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
56.	การยอมรับการตัดสินใจระหว่างเพื่อนนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
57.	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่มเพื่อนนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
58.	ความรู้สึกผูกพันของนักเรียนต่อเพื่อนร่วมสถาบัน	+1	+1	+1	1.00
59.	ความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00
60.	ความรู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้รวมกลุ่มกันกับเพื่อนนักเรียน	+1	+1	+1	1.00

ภาคผนวก ง

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 16 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1.	.70	21.	.68	41.	.34
2.	.55	22.	.70	42.	.63
3.	.70	23.	.67	43.	.66
4.	.63	24.	.70	44.	.67
5.	.41	25.	.74	45.	.66
6.	.60	26.	.71	46.	.73
7.	.77	27.	.78	47.	.62
8.	.67	28.	.74	48.	.62
9.	.58	29.	.54	49.	.63
10.	.75	30.	.68	50.	.64
11.	.69	31.	.63	51.	.68
12.	.60	32.	.60	52.	.70
13.	.76	33.	.24	53.	.70
14.	.64	34.	.54	54.	.76
15.	.64	35.	.67	55.	.64
16.	.65	36.	.57	56.	.64
17.	.70	37.	.65	57.	.65
18.	.75	38.	.65	58.	.70
19.	.68	39.	.76	59.	.75
20.	.68	40.	.60	60.	.64

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .98

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพรไพลิน คชา
วัน เดือน ปีเกิด	19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 83/5 หมู่ที่ 5 ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน	ครูผู้ช่วยโรงเรียนบ้านเกาะโพธิ์ (วันครู 2500) จังหวัดชลบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตรกรรมการอาหาร) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา